PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVI. - Št. 193 (4656) | TRST, petek 12. avgusta 1960

Čombe hujska na nerede proti četam OZN ki imajo danes priti v Elisabethville

Lumumba poziva prebivalstvo Konga na enotnost - Ukinjena belgijska agencija zaradi širjenja laži - Naserjev poziv Čombeju - Eyskens napoveduje večje spremembe v vladi - Tudi v Ruandi Urundi zahtevajo umik belgijskih čet

ELISABETHVILLE, 11. — Čombe je poslal brzojavko tajniku OZN Hammarskjoeldu, v kateri pravi, da bi njegov prihod z dvema stotnijama švedskih čet Organizacije ZN «lahko povzročil nerede». «Osebno jamčim Vašo varnost in varnost Vaših pomočnikov in v ta namen bom sprejel vse potrebne ukrepe,» dodaja Čombe.

Zatem zahteva, naj Dag Hammarskjoeld potrdi, da navzočnost čet OZN «ne bo povzročila na noben način vmešavanja v notranje zadeve Katange» in tudi ne bo olajšala «intervencije odposlancev centralne vlade». Na koncu pravi Čombe, da bi navzočnost čet lahko povzročila nerede, čemur bi sledila akcija «sovražnikov države Katange» in nato «vznemirjenje med vsem prebivalstvom». Po mnenju opazovalcev pomeni to, da Čombe nasprotuje prihodu čet OZN.

Čombe dodaja, da je pripravljen začeti razgovore s Hammarskjoeldom in njegovimi pomočniki za izvršitev sklepov Varnostnega sveta.

Na tiskovni konferenci pa je Čombe izjavil, da je dobil zadoščenje, kar se tiče večine pogojev, ki jih je bil postavil za prihod čet OZN. O četah, ki bodo prišle z Dagom Hammarskjoeldom v Elisabethville, trdi Čombe, da gre za «osebno stražo Daga Hammarskjoelda in ne za vojake z nalogo operacij».

Na vprašanje, ali bodo po prvem kontingentu, ki bo prišel jutri, sledile še druge čete v naslednjih dneh, je Čombe odgovoril: «To bo odvisno od izida razgovorov, ki jih bomo imeli s tajnikom ZN». Zatem je časnikarjem izjavil: «Pred prihodom gospoda D. Hammarskjolda bi hotel opozoriti svetovno javno mnenje na važnost naslednjih ugotovitev: 1. Če bi navzočnost čet OZN v Katangi omogočila prihod odposlancev Lumumbe in nato uvedbo reda v našo državo, ne bi OZN spoštovala tistega dela resolucije od 8. avgusta, ki se tiče nevmešavanje sil OZN v naše notranje politične zadeve. 2. Če se navzočnost čet OZN lahko dopusti kot začasna rešitev, postaja jasno, da bo pravi mir vzpostavljen samo z ustanovitvijo ustanov, ki bodo v skladu z željo prebivalstva. Na vprašanje, ali se predvideva možnost referenduma, je Čombe odgovoril, da je že izjavil, da želi konfederacijo združenih držav Konga.

Hammarskjoeld je odpotoval iz New Yorka z letalom davi ob 6. uri po srednjeevropskem času. Med povratkom se je ustavil v prestolnici Gane Akri, kjer je imel kratek razgovor s predsednikom Gane Nkrumahom. Nato je nadaljeval pot in je prispel v Leopoldville okoli polnoči po srednjeevropskem času.

Predsednik kongoške vlade Lumumba je danes po radiu pozval prebivalstvo na enotnost. Izjavil je, da so včerajšnji neredi v Leopoldvillu bili neznatni, in je dodal: «Prepustimo z našimi spori, naj prenehajo neredi, čuvajmo naše neodvisnost; ves svet nas gleda. Lumumba je pozval prebivalstvo, naj posluša kongoško policijo in je izrekel prepričanje, da bo v naslednjih dneh povsod vladal mir.

Minister za informacije Kašamura je napovedal stroge ukrepe proti krajevnim časopisom, ki odkrito napadajo vlado in objavljajo obrekovalne članke proti nekaterim ministrom. Ukinitev belgijske agencije je sporočil sam Lumumba na tiskovni konferenci. Izjavil je, da je bilo to storjeno, ker je ta agencija širila številne lažnive dosedanjih laži. Včeraj poročala, da je bil on ranjen pri neredih. Dodal je, da bodo proti krivcem odredili stroge ukrepe. Razen tega so že odredili ukinitev šestih časopisov ali pa prepovedali njih prodajo v Kongu.

Časnikarjem je Lumumba izjavil: «Kakor vidite, sem zdrav. Minister za informacije Kašamura pa je sporočil, da ima v načrtu ustanovitev kongoške obveščevalne agencije, ki bo nadomestila belgijsko agencijo. Vlada namerava prevzeti opremo belgijske agencije. Policija je danes zaprla pečatila urade belgijske agencije, ki ne bo mogla več oddajati vesti.

Ministrstvo za informacije je prepovedalo na kongoškem ozemlju tudi belgijski tednik «Europe Magazine», ravnatelj katoliškega dnevnika «Courrier d'Afrique» pa je bil aretiran zaradi delovanja proti državni varnosti. Policija je napravila preiskavo v uredništvu.

Sudanski predsednik Abud je odredil danes, naj bodo povsem opremljeni sudanski oddelki pripravljeni na odhod v Kongo. Abud je sporočil, da je dobil brzojavko Hammarskjolda, s katero sprejema ponudbo za pošiljatev sudanskih čet.

Kairski radio je javil, da je Naser poslal brzojavke cesarju Haile Selasiju, libijskemu kralju, maroškemu kralju in somalskemu ministrskemu predsedniku v zvezi s Kongom.

Razen tega je Naser pozval Čombeja, v odgovoru na njegovo brzojavko, poziv, naj opusti osebne in strankarske spore in naj deluje za enotnost Konga, ker je še možnost, da se prepreči državljanska vojna.

Kakor poročajo iz Leopoldvilla, je Narodna zveza Ruande poslala Varnostnemu svetu brzojavko, s katero zahteva umik belgijskih čet iz Ruande Urundi, ker so te čete krive cele vrste umorov, požigov in plenitev. Te čete naj zamenjajo čete OZN. Omenjena zveza poudarja nujnost tega umika in poudarja, da bi v nasprotnem primeru bila za morebitne nerede odgovorna OZN.

V drugi brzojavki, ki jo je poslala v Bruselj, zahteva omenjena zveza preklic belgijskega skrbništva nad Ruando Urundi in naj mandat spet prevzame OZN. Končno poziva države afriško-azijske skupine in vse protikolonialiste, naj nudijo pomoč Ruandi Urundi.

Končno obtožuje belgijsko upravo, da je ustanovila republikansko stranko in da je samovoljno aretirala tri prince in vdovo zadnjega kralja Ruande ter da je ukradla kraljeve bobne.

V belgijski prestolnici vlada še vedno ozračje vladne krize. Med današnjim zasedanjem vodstva krščansko-socialne stranke je imel predsednik vlade Eyskens razgovor s predsednikom te stranke in je zatem predsedoval seji, katere so se udeležili številni ministri. Po razgovoru z Eyskensom je predsednik krščansko-socialne stranke Lefevre izjavil, da ne nasprotuje vstopu izvenparlamentarnih osebnosti v vlado. Dodal pa je, da odločno nasprotuje sleherni «poslovni vladi».

Socialisti, ki zahtevajo odstop vlade, pa so zahtevali pri predsednikih obeh zbornic takojšnje sklicanje parlamenta.

Predsednik vlade Eyskens se je danes popoldne ponovno razgovarjal s kraljem. Po razgovoru je izjavil, da želi, naj bi se prihodnji teden sestali obe zbornici parlamenta, zato da bo vlada lahko obrazložila svojo politiko v Kongu.

Časnikarjem je Eyskens izjavil, da ne bo bližnje ostavke ali spremembe v vladi, vendar pa ni nobenega dvoma, da bo v vladi, ki bo v začetku septembra predložila program temeljnih reform na ustavnem, upravnem, gospodarskem, finančnem in socialnem področju, prišlo do temeljitih sprememb, ki naj omogočijo to novo politiko. Na vprašanje, naj bi bolje pojasnil, kakšne bodo te spremembe, je Eyskens odgovoril: «Na vsak način ne bo šlo samo za pobarvanje pročelja.» Sporočil je tudi, da vlada želi obrazložiti svojo politiko v Kongu in da je zaradi tega zahteval za sredo sestanek parlamenta. Debati bo sledilo glasovanje o zaupnici.

—«—

MOSKVA, 11. — Agencija «Tass» javlja, da so nekega ameriškega državljana, ki se je v preteklem juliju podal v Sovjetsko zvezo kot turist, izgnali iz dežele, ker je zbiral vohunske podatke. Gre za Roberta Christnerja, javlja agencija «Tass», ki je zbiral vohunske podatke o industrijskih in vojaških napravah in posnel številne slike. Zapiske in filme je nosil v posebnem pasu pod obleko Varnostni organi so ugotovili, da je Christner med svojimi potovanji po Sovjetski zvezi risal topografske zemljevide različnih področij in na njih zaznamoval železniške proge, mostove, radijske in letalske naprave.

—«—

Nove republike v Afriki

FORT LAMY, 11. — Republika Čad je opolnoči proglasila svojo neodvisnost in je tako postala osma suverena država v okviru francoske skupnosti. Nova republika je sklenila sporazume za tesno sodelovanje s Francijo v zunanji politiki, obrambi, gospodarstvu in v finančnih zadevah.

Do srede bodo tri druge afriške republike razglasile neodvisnost v okviru francoske skupnosti, in sicer Srednjeafriška republika, Kongo in Gabon.

Republika Čad je sporočila, da bo zahtevala sprejem v OZN. Sedaj je pred Varnostnim svetom osem novih prošenj za sprejem v OZN. Prošnje so poslale republike: Čad, Niger, Kongo, Gabon Srednja Afrika, Dahomej, Volta in Slonokoščena obala. Verjetno bo Varnostni svet imel v ta namen sejo 22. ali 23. avgusta.

Minister za turizem Folchi odložil odstranjevanje fašističnih napisov

Poslanca MSI Almiranteja in Calabroja je rimska kvestura prijavila sodišču

Obtožuje ju, da sta skupno z nekaterimi rimskimi funkcionarji MSI organizirala demonstracijo proti odstranjevanju fašističnih napisov - Voditelj levega krila PSI Vecchietti zatrjuje, da je prehod socialistov v opozicijo «neodložljiva nujnost»

(Od našega dopisnika)

RIM, 11. — Po razgovorih, ki jih je imel s svojimi neposrednimi sodelavci, z ministri Andreottijem, Colombom, Rumorjem in Folchijem, je predsednik vlade A. Fanfani danes popoldne odpotoval iz Rima na krajši dopust v Camaldoli. Glede prihodnje seje ministrskega sveta se je izvedelo, da bodo na njej odobrili potrebne ukrepe, da bi pretvorili tivne delovne pogodbe na podlagi zakona *erga omnes* od 3. oktobra 1959, hkrati pa bodo napravili potrebne korake, da bi parlament na jesenskem zasedanju odobril zakon o krajevnih financah, ker se pretežna večina italijanskih občinskih uprav nahaja v finančni stiski, ker so se morale odpovedati dohodkom od davka na vino in živino. Vlada je mnenja, da bi mogli ta zakon odobriti še pred upravnimi volitvami. Kar zadeva reformo zakona o pokrajinskih upravnih volitvah, so ministru Codacci Pisanelliju poverili nalogo, da zasleduje to vprašanje. Zadeva spada sicer v pristojnost strank, vendar pa je vlada pripravljena pomagati, da bi med strankami prišlo čimprej do sporazuma.

S tem v zvezi je demokristjanski poslanec Fausto Bisantis, ki je poročevalec večine o zakonskih predlogih glede sprememb zakona o pokrajinskih upravnih volitvah, v razgovoru z novinarji izjavil, da je po njegovem mnenju nove določbe moč odobriti v senatu do 10. septembra. Ustrezna pogajanja med strankami, da bi dosegli sporazum o teh spremembah, se bodo vršila po 20. avgustu in ne bodo trajala dolgo, ker je sporazum v bistvu že dosežen.

V govoru, ki ga je socialdemokratski poslanec Preti imel danes v Baricelli pri Bologni, je med drugim izjavil, da si tudi tisti socialdemokrati, ki niso bili navdušeni nad podporo enobarvni demokristjanski vladi, želijo, da bi Fanfani mogel uspešno uresničiti cilje, ki si jih je zastavil. Tudi če se ta vlada ne smatra za začasno — je nadaljeval Preti — je jasno, da bodo v bližnjih mesecih dozoreli pogoji za določene politične odločitve, ker je bilo vprašanje politične izbire le odloženo na začetek prihodnjega leta. Prihodnji meseci bodo morali dokazati na praktičnih vprašanjih, katere stranke morejo najti skupno platformo, da bi vladale skupno s KD do konca sedanje legislature. Preti je tudi podčrtal, da je PSDI še vedno trdno prepričan v veljavnost formule levega centra. Naj se stvari razvijajo kakor koli, zatrjuje Preti, je nedvomno, da je PSI napravila znatne korake v smeri svoje politične avtonomije. S svojim vzdržanjem pri glasovanju o zaupnici enobarvni vladi KD, ki niti ni potrebovala njenih glasov, naj bi, po mnenju poslanca Pretija, PSI dokazala, da se je usmerila dokončno k reformistični politiki, ki je značilna za evropsko socialdemokracijo. V PSI imamo sicer hudo razpritjo med avtonomističnim krilom in levo opozicija, ki bi utegnila privesti celo do razkola; toda Preti predvideva, da bodo na bližnjem kongresu Nenni in njegovi somišljeniki dosegli najmanj 75 odst. glasov, kar jim bo omogočilo postopno stopnjevanje njihove avtonomistične politike. (Mnenja smo, da se Preti bistveno moti, ko prikazuje avtonomno stališče PSI kot proces približevanja italijanskih socialistov reformistični politiki evropske socialdemokracije; to pa tem bolj, ker je kritičen odnos do nje opaziti celo pri italijanskih socialdemokratih samih).

V intervjuju, ki ga je dal tedniku «Mondo nuovo», glasilu levega krila PSI, voditelj socialistične levice Vecchietti zatrjuje, da je «prehod PSI v opozicijo neodložljiva nujnost». Parlamentarci socialistične levice so se vzdržali glasovanja o zaupnici Fanfanijevi vladi le iz strankarske discipline, pravi Vecchietti, in pojasnjuje razloge, zaradi katerih bi socialisti po njegovem mnenju glasovali proti. Nasprotni glas PSI bi imel dvojni pomen: podčrtal bi osamljenost centrističnega manevra, s čimer bi se ognili dvoumnim tolmačenjem; hkrati (in to bi bilo še večjega pomena) bi to predstavljalo naraven protest proti nerodnemu poskusu, da se glavna kriza prebrodi, junijski in julijski dogodki pa izrabijo v izključno korist KD. Vecchietti izraža prepričanje, da se bo položaj v prihodnjih mesecih hitro razvijal, in to z borbami, «ki bodo zahtevam ljudskih množic, delavcev in mladine postavile konkretne politične cilje». Gre za to, pravi Vecchietti, da se porazi fašizem, ne le oni, ki se skriva pod etiketo MSI, ampak tudi oni, «ki obstaja v tovarnah, v državnih strukturah, v mentalnosti vodilnega razreda». V teh borbah, zaključuje Vecchietti, se bo vodilna skupina KD, kakor vedno, znašla na nasprotni strani barikade; na nasprotni strani pa ne bodo katoliški delavci in tisti iskreno demokratični demokristjani, ki so razumeli lekcijo stvarnosti. «Zaradi tega je nujno, da PSI preide v opozicijo, kajti v nasprotnem primeru bi gniloba zajela vse, kriza v vrhovih bi utegnila postati kriza v deželi, v bazi, v delavskem gibanju samem.»

14 pristašev MSI, ki so se udeležili sinočnje demonstracije proti odstranjevanju fašističnih napisov na Italijanskem forumu, pri čemer je sodelovalo kakih 150 oseb, pod vodstvom neofašističnih poslancev Almiranteja in Calabroja, tajnika rimske federacije MSI, dr. Pompeija, pokrajinskega svetovalca MSI Turchija, pokrajinskega tajnika mladinske organizacije MSI Baldonija in tajnika sekcije Trastevere MSI Lellija (tudi te je, kot organizatorje, policija prijavila sodišču), so danes prijavili sodišču pod raznimi obtožbami, med katerimi utegne biti tudi obtožba zaradi neofašistične manifestacije. To bi bilo tudi pričakovati, saj so demonstranti prepevali fašistične pesmi, hoteli so postaviti na prejšnje mesto odstranjeno besedilo «fašistične prisege» in podobno. Čas bi bil, da bi MSI postavili izven zakona, ker gre pri tem dejansko za obnovitev bivše fašistične stranke, ki je po zakonu prepovedana, in ker misovci svojega fašističnega porekla niti ne skrivajo, ampak se z njim celo javno ponašajo.

Hkrati s to razveseljivo vestjo pa je rimsko politično javnost presenetilo in začudilo dejstvo, da so na Italijanskem forumu prenehali z odstranjevanjem fašističnih napisov. Po telefonskem pozivu ministra Folchija predsedniku CONI Onestiju, so delavci prenehali z odstranjevanjem napisov in jih začeli celo čistiti in loščiti. Ni znano iz kakšnih razlogov je prišlo do tega nepričakovanega preobrata. Današnji tisk je sicer prinesel vest o ironičnih komentarjih tujega tiska, ki se sprašuje, od kod ta nenadna vnema, ko se za te napise niso zmenili ves čas po vojni; vendar pa se v političnih krogih pripominja, da je razlog za tako ravnanje iskati v želji KD, da ne bi povzročali jeze pri fašistih, podporo katerih še vedno potrebujejo v številnih organih krajevne uprave.

A. P.

Po razgovoru Mac Millana z Adenauerjem so ostala ista nesoglasja kakor doslej

Edini «sporazum» je, da je treba «nadaljevati pogajanja za združitev obeh gospodarskih skupin» - Nemško poslaništvo v Londonu hiti zatrjevati, da je šlo «samo za razgovore in ne za pogajanja»

BONN, 11. — Mac Millan in Adenauer sta danes končala svoje razgovore. Mac Millan se je popoldne vrnil v London. Uradno poročilo o razgovorih pravi, da sta se obe stranki sporazumeli, da bosta proučili morebitno rešitev vprašanj, ki nastajajo z obstojem dveh gospodarskih blokov v Zahodni Evropi.

Izjava dodaja: «Obe vladi vidita v enotnosti zahodnih držav in v ohranitvi miru glavni smoter, ki naj služi pri reševanju drugih vprašanj». Poročilo pravi tudi, da sta oba državnika pripisala «izredno važnost sestanku, ker je zaradi razvoja mednarodnega položaja potrebno tesno sodelovanje svobodnega sveta». Rečeno je tudi, da je prišlo do «popolne enotnosti pogledov glede glavnih smotrov, po katerih je treba težiti v interesu Evrope in svobodnega sveta».

Nemški in britanski predstavnik sta sporočila, da se bodo v kratkem začela posvetovanja med državami skupnega tržišča in področja svobodne izmenjave, da se prepreči v Zahodni Evropi razkol v politične in gospodarske bloke. Pri pogajanjih bodo udeleženi strokovnjaki, kar se tiče gospodarskih vprašanj, ter vlade. V ta namen bosta obe vladi takoj obvestili o tem svoje sočlane v obeh gospodarskih skupinah.

Mac Millan in Adenauer nista govorila o podrobnostih, ki naj bi se uredile, da se okrepi politično in gospodarsko sodelovanje v Zahodni Evropi. Oba predstavnika sta izjavila, da se ne predvideva sodelovanje že obstoječe zahodnoevropske zveze. «ZEZ, je izjavil angleški predstavnik, ima svoje funkcije, ki jih mora nadaljevati in ki jih je odločno izvrševala v zadnjih mesecih.» Oba predstavnika sta izjavila, da si Zahodna Nemčija in Velika Britanija ne nameravata lastiti pravice, da bi govorili v imenu dveh gospodarskih skupin, v katerih sta včlanjeni.

Nemški predstavnik je izjavil, da je vsaka od obeh držav prosta pri sprejemanju pobud, in tako je tudi general de Gaulle dal pobudo za sestanek v Rambouilletu in kancler Adenauer pobudo za povabilo Mac Millana v Bonn. «Ti dve pobudi, je dodal, sta zelo posrečeni.» Oba predstavnika sta potrdila, da je bilo govora tudi o Berlinu na splošno v okviru proučevanja svetovnega političnega položaja.

Na zadevno vprašanje sta oba predstavnika izjavila, da se v Bonnu ni govorilo o morebitnem sklepu belgijske vlade, da zmanjša svoj prispevek v NATO. Nemški predstavnik je izjavil, da gre za vprašanje, ki spada v pristojnost NATO.

Na splošno sta predstavnika obeh delegacij bila na tiskovni konferenci zelo nejasna, kakor je nejasno uradno poročilo, ki praktično kaže, da ni bilo nobenega sporazuma. Neki ameriški časnikar je na tiskovni konferenci pripomnil, da je pred petnajstimi meseci prišel Mac Millan v Bonn, da prouči točno ista vprašanja, o katerih so govorili te dni, in da je bilo po tedanjem sestanku praktično objavljeno enako uradno poročilo kakor danes. Vprašal je, ali je treba zaradi tega sklepati, da ni bil danes storjen niti en korak naprej. To vprašanje je spravilo v veliko zadrego oba uradna predstavnika, ki sta dolgo razmišljala, preden sta odgovorila. Končno sta izjavila, da je treba «smotre in namene, ki jih omenja poročilo, tolmačiti v okviru svetovnega položaja, ki je zelo spremenjen od časa prejšnjega sestanka».

Mac Millan pa je ob prihodu v London izjavil: «Nismo našli odgovora na vprašanje evropske enotnosti v nekaj urah diskusije, sklenili pa smo, da bomo nadaljevali naše razgovore. Mislim, da smo napravili prvi korak s tem, da smo poudarili našo željo, da bi uspeli. To je glavno. Kadar je volja, ne sme biti uspeh nemogoč.»

Mac Millan je dodal, da sta se on in Adenauer sporazumela, da je predvsem važno najti rešitev za vprašanja, ki izhajajo iz obstoja dveh gospodarskih skupin v Zahodni Evropi. Dodal je, da se je v Bonnu razgovarjal tudi o mednarodnem položaju in o naporih za pomoč nezadostno razvitim deželam. Predvsem pa so se sporazumeli, da je «enotnost Evrope bistveni pogoj za uspeh». Izjavil je tudi, da je nujno potrebno združiti skupino šestih in sedmih, in v ta namen sta se on in Adenauer sporazumela, da bosta nadaljevala razgovore vsak s člani svoje skupine.

Politični opazovalci so v zvezi z Mac Millanovimi izjavami mnenja, da sta oba državnika predvsem govorila o gospodarskih prihodnosti Zahodne Evrope. Kakor je omenil Mac Millan, sta se načelno sporazumela o nujnosti združitve šestih in sedmih. Nocoj ni še znana reakcija v angleški krogih. Neki večerni list pa že piše, da «smo pred novim močnim angleško-nemškim zavezništvom, ki je bilo ustanovljeno v upanju, da se bo lahko vsililo ostali Evropi».

Nemško poslaništvo v Londonu skuša spričo pičlega rezultata razgovorov prikazati velik uspeh. Objavilo je posebno izjavo, v kateri pravi: «Čeprav se ni pričakovalo, da bodo razgovori v Bonnu imeli dalekosežne posledice, so rezultati politično zelo važni.» Izjava pravi, da sta se Mac Millan in Adenauer sporazumela glede odnosov med Vzhodom in Zahodom in glede sedanje taktike sovjetske politike, in poudarja ugotovitev, da so zaželeni takojšnji razgovori o odnosih med obema gospodarskima skupinama v Zahodni Evropi. Izjava poudarja še posebno, da je šlo «samo za razgovore in ne za pogajanja», ter da so ti razgovori pripravili tla za «temeljitejša posvetovanja, ki bi lahko dala prve rezultate v bližnji prihodnosti».

—«—

Alžirsko sodišče obsodilo na smrt dva francoska vojna zločinca

TUNIS, 11. — Ministrstvo za informacije alžirske vlade javlja, da je neko alžirsko vojaško sodišče obsodilo na smrt dva francoska vojaka, ki sta izvršila zločine proti alžirskemu civilnemu prebivalstvu. Vojaka sta Clotaire Georges Le Gall in Michel Castera.

28 ranjenih pri letalski nesreči

RIM, 11. — Neko letalo angleške družbe «BEA», ki je odpotovalo davi ob 10.05 z Malte, je ob 12.40, ko je bilo oddaljeno 10 kilometrov od rimskega letališča Ciampino, naletelo na zračno praznino, zaradi česar je nenadoma padlo za več sto metrov niže. Pri tem je nastala nevarnost, da se letalo trči z nekim ameriškim letalom, in pilot je naglo okrenil letalo navzdol, da je padlo še niže. V letalu je bilo 42 oseb skupno s člani posadke. Pri incidentu je bilo 28 ljudi ranjenih. Od teh so jih 13 pripeljali v rimsko bolnišnico San Giovanni, 15 pa so jih zdravili na letališču. 12 od teh so zatem namestili v nekem rimskem hotelu. Kakor poročajo, ni noben potnik dobil smrtno nevarnih ran; vsi so ranjeni v glavo Neki potnik je izjavil: «Leteli smo nad morjem kakih deset minut oddaljeni od letališča Ciampino, ko je letalo zašlo v zračno praznino in padlo več sto metrov; mnogi od nas smo udarili z glavo v strop letala in bili ranjeni.» Oblasti so odredile preiskavo v zvezi z incidentom.

Castro obtožuje poslaništvo ZDA sodelovanja s fašističnim klerom

Od 700 katoliških duhovnikov na Kubi je 400 Špancev, ki so povezani s Francom

HAVANA, 11. — Predsednik kubanske vlade Fidel Castro je imel danes dolg govor, v katerem je obtožil ameriško poslaništvo sodelovanja s fašističnimi duhovniki pri povzročanju spora med državo in cerkvijo na Kubi. Izjavil je: «Nobenega dvoma ni, da je ameriško poslaništvo sprožilo akcijo zadnjih svojih pristašev proti nam. Nobenega dvoma ni, da se je korumpirani imperializem povezal s Francom in z njegovim fašizmom, da mobilizira ves mogočni vpliv s pomočjo sleherega duhovnika, na katerega v naši državi lahko računa. Niso vsi duhovniki fašisti. So tudi revolucionarni duhovniki; toda nedvomno je, da Franco lahko računa na veliko število fašističnih duhovnikov. (Približno 400 od 700 duhovnikov na Kubi je Spancev).»

Castro je potem izjavil, da je ta zarota ameriškega poslaništva in omenjenih duhovnikov vzrok nedavnih verskih neredov. «Sovražniki režima, je pripomnil, se skušajo boriti proti revoluciji s tem, da se skrivajo za kubansko cerkvijo.»

Castro je obtožil španskega kleri, da je «posvetil in blagoslovil» Franca, ko je ta umoril milijon Spancev po državljanski vojni. Vprašal se je, čemu niso katoliški škofje, ki govorijo o širjenju komunizma na Kubi v svojem pastirskem pismu, ki je bilo objavljeno v nedeljo, obsodili grozot imperializma. Dejal je: «Videti bi hotel kakršno koli pastirsko pismo, ki obsoja zločine imperializma, bombardiranje naših sladkornih nasadov in naših mest, izkoriščanje s strani velikih družb. Videti bi hotel kakršno koli pastirsko pismo, ki obsoja zločinski načrt imperializma, da zasede našo državo. Videti bi hotel kakršno koli pastirsko pismo, ki obsoja zločine Franca in njegovih pajdašev. Proti revolucionarnemu režimu se postavljajo izdajalci v službi imperializma in skupina kontrarevolucionarjev, ki so se skušali zateči v cerkve.»

Castro je zatem poudaril, da je bil novi režim zelo velikodušen do vseh verskih sekt in do vseh ustanov, ker se bori proti veleposestnikom in ne proti duhovnikom. Nadaljeval je: «Jezus Kristus se je boril proti imperializmu tedanjega časa, rimskemu imperiju. Ta imperij se je razkrojil, čeprav je bil Kristus križan. Tisti, ki obsojajo revolucijo, ki je toliko napravila za preproste ljudi, bi bili sposobni križati Kristusa še enkrat. Vsekakor rajši postanemo krivi pretiranega velikodušja, kakor da bi postavili pred preiz. kušnjo te nespametneže. Ti lahko varajo le malo preprostežev, toda ne ljudstva, in ljudstvo je bilo priča našega ravnanja.»

Castro je govoril pred 600 predstavniki kmetijskih zadrug na sestanku, kjer so govorili o tehničnih vprašanjih kubanskega kmetijstva, zlasti pa o zadrugah. Poudaril je, da je učinkovitost teh zadrug omogočila, da je pridelek sladkorja zagotovljen za naslednja tri leta in prihodnje leto bo za petnajst odstotkov višji kakor leta 1959.

—«—

Herter «zaskrbljen»

WASHINGTON, 11. — Ameriški državni tajnik Herter je na tajni seji senatnega odbora za zunanje zadeve izjavil, da je zaskrbljen zaradi dogodkov v Kongu, na Kubi, v Laosu in glede odnosov s Sovjetsko zvezo.

Senator Fulbright pa je izjavil po končani seji, da je «splošni okvir položaja zelo zmeden». Dodal je, da stanje odnosov s Sovjetsko zvezo ni spodbudno. Pripomnil je, da so dolgo govorili tudi o položaju v Afriki.

V odboru pa so predvsem govorili o novem programu za pomoč Latinski Ameriki, ki ga je bil napovedal Eisenhower v svoji poslanici, kongresu. Pripomnil je, da je ta program v zvezi z «vseameriško operacijo», ki si jo je bil pred dvema letoma zamislil brazilski predsednik Kubiček. Eisenhower je zahteval 600 milijonov dolarjev kreditov in od teh 100 milijonov za Čile, ki je bil uničen med zadnjim potresom.

Herter je omenil tudi bližnji sestanek ameriških zunanjih ministrov v San Jose in je pripomnil, da bo na tem sestanku opozoril svoje kolege na «razvoj komunizma na Kubi».

—«—

CELOVEC, 11. — V Celovcu so danes svečano odprli koroški velesejem, na katerem sodeluje okoli tisoč podjetij. Med stopetdesetimi tujimi razstavljavci zavzema prvo mesto Jugoslavija z 80 podjetji, na drugem mestu je Zahodna Nemčija, na tretjem pa Italija.

V Laosu se bodo ognili prelivanju krvi?

Med „revolucionarnim odborom" in vlado se vrše pogajanja

ZDA priznavajo le kraljevo vlado v Luang Prabangu

VIENTIANE, 11. — Če med «revolucionarnim odborom» in vlado še ni prišlo do popolnega sporazuma, so vendar dosegli, da ne bo prelivanja krvi. Do takega mirnejšega razpleta je prišlo nenadno včeraj zjutraj, ko je «revolucionarni odbor» sklenil poslati v Luang Prabaug delegacijo s princem Suvano na čelu, ki naj bi pojasnila kralju in vladi stališče revolucionarjev: sprememba politične usmeritve vlade; pogajanja z gibanjem Pathet Laos; nevtralnost Laosa v zunanji politiki.

Ko je bil princ Suvana na tem, da odpotuje z letalom v Luang Prabang, je prispel v Vientiane general Uan Rathikun, odposlanec kralja in vlade, ki se je zadržal s princem v daljšem razgovoru in mu izročil predloge za sporazum. Princ bi se moral sedaj podati v Luang Prabang s protipredlogi «revoluconarnega odbora», ki naj bi se ne razlikovali mnogo od onih kraljeve vlade.

Kapetan Kong Le, ki je vodil državni udar v Laosu, je danes imenoval revolucionarni odbor, ki ga sestavljajo vojaške osebnosti in bivši vladni funkcionarji. Zdi se, da ta odbor predstavlja opozicijsko koalicijo proti vladi, ki ji predseduje Tiao Samsonith. Sestavljajo ga princ Suvana Phuma, predsednik poslanske zbornice in bivši predsednik vlade (do nedavnega je bil princ Suvana laoški veleposlanik v Parizu); Kinim Pholsena, voditelj neke levičarske skupine, za katerega pravijo, da je zelo blizu Patheta Laa, gibanja, ki ga vodi brat princa Suvane, Sufanuvong; general Amka Sukavong, protikomunistični vojaški voditelj. Njegova prisotnost v vladi naj bi kazala, da bi poslednja utegnila zavzeti Zapadu naklonjeno stališče

Kong Le je danes popoldne izjavil, da bo nova laoška vlada morala začeti pogajanja s Pathet Laom, da bi zaključili bratomorno vojno. Kapetan Le je nato pojasnil stanje pogajanj med Vientianom in Luang Prabangom in povedal, da so poslali v prestolnico generala Uana s predlogi revolucionarnega odbora. Kong Le je izrazil upanje, da se bo kraljeva vlada vrnila v Vientiane, da bi se pogajala z odborom in skupščino in da bo tedaj vlada podala ostavko.

Tajski podtajnik notranjega ministrstva Luang Nhartrakan Kosol je potrdil, da je general Fumi Nosavan, obrambni minister kraljeve vlade v Luang Prabangu, prispel z letalom, v severovzhodno Tajsko in da je od tajskih oblasti dobil dovoljenje, da se poda v Bangkok. Domnevajo, da bo laoški general imel nujne razgovore s predstavniki Tajske glede položaja v Laosu. Luang je hkrati potrdil, da so Fumi Nosavan in drugih deset osebnosti, ki so ga spremljale, bili na potu iz Luang Prabanga v Vientiano pretekli torek, ko so izvedeli za državni udar in so zato sklenili pristati v Tajski. Tajski podtajnik je dodal, da za sedaj teh oseb ni moč smatrati za politične begunce in da bodo tajske oblasti neknadno odločile o njihovem položaju.

Laoška kraljeva vlada, ki se sedaj nahaja v Luang Prabangu, je tja prispela 8. avgusta, in to njihovo odsotnost je kapetan Kong Le izrabil za državni udar v zgodnjih jutranjih urah 9. avgusta. Revolucionarji so aretirali le 4 ministre, ki so ostali v Vientianu. Princ Kampan, laoški veleposlanik v Bangkoku, je izjavil, da njegova vlada nima za sedaj namena zaprositi za pomoč SEATO in da ni prišlo v Laosu do nobene intervencije komunističnih držav.

Glasnik ameriškega zunanjega ministrstva je danes izjavil, da ZDA priznavajo vlado, ki se sedaj nahaja v Luang Prabangu za edino zakonito laoško vlado. Glasnik je dodal, da se, po vesteh, ki so dospele v Washington, vpliv revolucionarne skupine omejuje na upravno prestolnico v Vientiane, medtem ko je ostala dežela zvesta kraljevi vladi. V zunanjem ministrstvu izjavljajo hkrati, da na podlagi poročila ameriškega veleposlaništva iz Vientiane ni bil v teku poslednjih dogodkov prizadet noben ameriški državljan; hkrati poudarjajo, da laoško prebivalstvo ni sovražno razpoloženo proti ameriškim državljanom.

Kardeljeva razprava o globljem pomenu kitajske gonje proti FLRJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 11. — Jutrišnja «Borba» začenja objavljati širšo razpravo Edvarda Kardelja, v kateri se analizira kitajska kritika politike koeksistence, oziroma globlji smisel in končne posledice kitajskih napadov na jugoslovansko zunanjo politiko. Ta razprava Edvarda Kardelja bo te dni izšla v založbi beograjske «Kulture». Napade v kitajskem tisku in govore kitajskih voditeljev na jugoslovansko zunanjo politiko, posebno na jugoslovansko tolmačenje miroljubne aktivne koeksistence držav z različnim družbenim ustrojem ocenjuje Edvard Kardelj kot pravo politično gonjo in poudarja, da se ta gonja organizira z neobičajno ostrino in z očitnim namenom političnega pritiska ne samo na Jugoslavijo in na jugoslovanske komuniste, temveč na mnogo širše področje sodobnih političnih dogajanj. Prav ta stran dokazuje, da gre za nekaj mnogo važnejšega, kakor je kitajsko nezadovoljstvo z jugoslovansko zunanjo politiko, t. j. politiko majhne evropske države, in povrhu še socialistične, katera, tudi če bi delala največje napake, ne bi mogla na noben način ogrožati Kitajske ali pa škodovati njenemu socializmu. Očitno je, piše Kardelj, da je pritisk kitajskih napadov usmerjen na celotno fronto mednarodne politike sodobnega socializma s težnjo, da izsili podrejene rešitve v vprašanjih ,ki so danes pred socialističnimi silami na svetu. «Danes je že vsem jasno, da kitajski napadi niso naperjeni v prvi vrsti samo na nas, temveč na vse tiste socialistične sile, ki v teh vprašanjih ne zavzemajo v celoti stališča kitajske zunanje politike.

Jutrišnja «Borba» objavlja dve poglavji iz te razprave Kardelja. V naslednjih številkah bo objavila celotno razpravo.

B. B.

Vreme včeraj. Najvišja temperatura 27,2, najnižja 19,1, ob 19. uri 23,9, zračni tlak 1011,3 stanoviten, veter zahodnik jugozahodnik 9 km, vlaga 62 odst., nebo 2 desetini pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24,9

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 12. avgusta Klara
Sonce vzide ob 5.01 in zatone ob 19.19. Dolžina dneva 14.18. Luna vzide ob 22.17 in zatone ob 11.04
Jutri, SOBOTA, 13. avgusta Lilijana

Tržaška delegacija na velesejmu v Celovcu

Pomen celovškega velesejma za tržaški pristaniški promet

Danes bo imela delegacija prve razgovore s koroškimi gospodarstveniki - Važna izjava predsednika trgovinske zbornice glede težav, ki jih povzroča SET tržaškemu pristanišču

Včeraj dopoldne so v Celovcu svečano otvorili tamkajšnji mednarodni velesejem. Otvoritve se je udeležila tudi tržaška delegacija, v kateri so bili: za občino dr. Rinaldini, za pokrajino odv. Sferco, trgovinsko zbornico je zastopal tajnik dr. Visal, center za gospodarski razvoj Cogoj, predsednik združenja pomorskih agentov dr. Malazzi, predstavnik male in srednje industrije Zucchi, predstavnik brodarjev dr. Migliani in predstavnik enotnega propagandnega odbora Khail. Prisotna sta tudi bila stalni avstrijski gospodarski delegat v Trstu Metzel in predsednik avstrijsko-tržaške trgovinske zbornice Janniti.

Do razgovorov bo prišlo danes, saj bo današnji dan tega velesejma posevečen izključno Trstu. Velesejem ima za Trst poseben pomen, ker je specializiran zlasti na les in izvažajo iz obsežnega okoliškega področja večje količine lesa in to v veliki meri prav skozi tržaško pristanišče.

Trst ima na velesejmu poseben, lepo urejen, paviljon, ki ga je pripravil enotni odbor za propagando v sodelovanju s podjetjem Aquila. V paviljonu je osem okenc, v katerih prikazujejo zmogljivosti Javnih skladišč, pomorske zveze in turistične zanimivosti. Poleg tega je urejen informacijski urad, ki razpolaga s potrebno dokumentacijo ter propagandnim materialom.

V začetku septembra bo iz Trsta odpotovala v Avstrijo še številnejša tržaška delegacija, ki se bo udeležila otvoritve dunajskega mednarodnega velesejma. Pričakujejo, da bo takrat prišlo do pomembnih razgovorov glede vrste perečih vprašanj za odstranitev raznih zaprek, ki zavirajo tranzitni promet tržaškega pristanišča.

Avstrijci bodo v tej zvezi prav gotovo ponovno postavili na dnevni red dve važni vprašanji. Predvsem gre za povišanje pristaniških tarif, ki je stopilo v Trstu v veljavo 1 julija in ki znaša od 10 do 15 odstotkov. Nato pa bo prav gotovo govora o pomanjkljivih pomorskih zvezah.

Predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi je včeraj v zvezi s temi bližnjimi sestanki in tudi na osnovi razgovorov, ki jih je imel med svojim obiskom v Monakovem na Bavarskem, v krajši izjavi opozoril na nekatere težave, ki bi jih bilo treba čim prej urediti. Predvsem gre za preferencialne tarife, ki jih nudijo nemške državne železnice za prevoz domačega in tranzitnega blaga proti lastnim pristaniščem. To možnost jim dopušča pogodba o Skupnemu evropskemu tržišču in so Nemci zahtevali tako ugodnost, češ da so izgubili pomembno zaledje. Italijanska delegacija se ob sestavljanju pogodbe SET ni spomnila na potrebe Trsta in posledice se sedaj že kažejo.

Po mnenju predsednika trgovinske zbornice je treba to vprašanje čim preje urediti v okviru šestih evropskih držav, ki se morajo odločiti za enotno prometno politiko. Vendar pa ne bi smeli pasivno čakati in je trgovinska zbornica v ta namen že naredila pri odgovornih državnih organih potrebne korake.

Izjava predsednika trgovinske zbornice je zelo zanimiva, saj uradno potrjuje vrsto bojazni, ki so prišle do izraza pred ustanovitvijo SET in ki so jih skušali takrat uradni krogi demantirati odnosno minimizirati. Sedaj položaj ni lahak, ker je zelo dvomljivo, da bodo Nemci pristali na popuščanje, saj imajo v rokah močno orožje, in sicer že sprejete ter ratificirane mednarodne obveznosti.

Dokončna ureditev 200 stanovanj INA-Casa pri Sv. Alojziju

Ostranjene so zadnje zapreke za dokončno ureditev 200 stanovanj INA-Casa pri Sv. Alojziju. Centralni uradu ustanove so namreč odobrili načrte za ureditev prostora, gradnjo potrebnih cest, parka itd., za kar je predvidenih 80 milijonov lir. Predvidevajo, da bodo ta dela izvršili v treh mesecih in da bodo nato dodelili stanovanja. Na temu področju je predvidena v celoti gradnja 850 stanovanj, v katerih bo stanovalo štiri tisoč oseb. Ta stanovanja bodo stala okoli eno milijardo lir.

Zanimiv članek v ljubljanskem «Gospodarskem vestniku»

Trgovinska izmenjava med tržaškim in jugoslovanskim obmejnim področjem

Članek obravnava predvsem vprašanja, o katerih so razpravljali na nedavnem sestanku v Kopru med slovenskimi in tržaškimi gospodarskimi predstavniki

V znanem ljubljanskem gospodarskem tedniku «Gospodarski vestnik» je izšel zanimiv članek o gospodarskih odnosih ter o trgovinski izmenjavi med tržaškim in jugoslovanskim obmejnim področjem. Ta trgovinska izmenjava je urejena s posebnim trgovinskim sporazumom. O teh vprašanjih so razpravljali pred kratkim v Kopru in smo o omenjenem sestanku že poročali, vendar pa prinaša «Gospodarski vestnik» nekatere zelo zanimive podrobnosti in daje važno oceno raznih stališč, tako da članek v celoti ponatiskujemo.

Blagovna izmenjava po tržaškem pa tudi po goriškem regionalnem sporazumu poteka letos v primerjavi s preteklimi leti zadovoljivo, se je tudi precej povečala in njen delež v celotni jugoslovansko-italijanski blagovni izmenjavi je že precej pomemben. Vendar moramo pripomniti, da izmenjava po tem sporazumu še zdaleč ni dosegla obsega, kot bi ga lahko, in ne narašča tako hitro kot splošna jugoslovansko - italijanska izmenjava. Pogoji in možnosti za povečanje blagovne izmenjave po regionalnem sporazumu so še velike, le izkoristimo jih ne, ker je še nemalo ovir in težav — subjektivnih in objektivnih. Z malo več volje in obojestranskega razumevanja pa bi jih lahko precej odstranili ali vsaj omilili. O letošnjem gibanju blagovne izmenjave kakor še o nekaterih drugih vprašanjih so razpravljali nedavno na skupnem sestanku v Kopru tudi zastopniki tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice in odbora za obmejno trgovino pri Trgovinski zbornici za LRS.

Najznačilnejša ugotovitev skupnega sestanka je bila, da še zdaleč niso izkoriščene možnosti, ki jih daje sam sporazum, še manj pa dejanske možnosti obojestranske blagovne izmenjave. Tako je bilo na naši strani ugotovljeno, da struktura izvoza iz jugoslovanskega obmejnega območja še ne ustreza in da je v celotni obmejni izmenjavi premajhna udeležba tistih proizvodov, ki so tipični za jugoslovansko obmejno območje in katerih tradicionalni potrošnik sta Trst in njegova okolica. Prav tako je bilo storjenega zelo malo za uvedbo novih proizvodov v medsebojni izmenjavi, kajti dosedanje izkušnje kažejo, da smo uspeli v regionalni izmenjavi spraviti na italijanski trg marsikak proizvod, ki ga drugače gotovo ne bi. To sicer niso novi problemi, saj se o njih razpravlja že dalj časa in je bilo predlaganih že mnogo rešitev, ni pa zaželenih rezultatov, predvsem zato, ker naša podjetja, ki izvažajo po tem sporazumu, povsem razumljivo, raje izvažajo že uveljavljene in deloma tudi kontingentirane proizvode, kot pa uvajajo nove proizvode. Res je, da je večkrat vzrok premajhna proizvodnja in neustrezna kakovost na našem obmejnem območju, vendar bi lahko v teh nekaj letih, odkar velja sporazum, že marsikaj storili za povečanje proizvodnje in izboljšanje kakovosti predvsem tistih proizvodov, ki so najbolj iskani na Tržaškem. Pri uvajanju novih proizvodov bi lahko precej pomagali tržaški trgovci, seveda pa je prvi pogoj zadostna proizvodnja in stalnost v trgovskih poslih. Več pomoči bi morali nuditi našim izvoznim podjetjem tudi lokalni organi oblasti, da bi prišlo do večje blagovne izmenjave po regionalnem sporazumu iz njihovega območja. Vplivati bi morali predvsem na industrijske in kmetijske organizacije, da bi povečale proizvodnjo za izvoz na tržaško območje in si tako obenem zboljšale možnosti za večji uvoz.

Podobno kot naša podjetja zanimajo tudi tržaške trgovce najbolj proizvodi, ki so visoko konjunkturni. Od tod izhajajo zahteve po povečanju kontingentov za nekatere proizvode. Po drugi strani pa ostajajo neizkoriščeni nekateri kontingenti po regionalnih sporazumih, čeprav je znano, da poteka izmenjava enakih proizvodov povsem zadovoljivo v okviru splošne izmenjave. Vse kaže, da se tržaški trgovci premalo zavedajo, da se sredstva v okviru avtonomnega računa lahko izkoristijo samo v obmejnem območju; če neko tržaško podjetje torej uvozi po regionalnem sporazumu iz jugoslovanskega obmejnega območja, koristi neposredno sebi ali drugemu podjetju, ker bo le tako lahko izvozilo v jugoslovansko obmejno območje.

V regionalni blagovni izmenjavi bi bilo treba v prihodnje odstraniti še nekatere administrativne in druge podobne ovire in nekatera nerešena vprašanja v obeh sosednih državah. V ta namen je bilo sklenjeno, da zastopniki obeh zbornic in podjetij iz našega območja proučijo in pripravijo ustrezni material za skupni sestanek, ki bo verjetno že v začetku prihodnjega meseca.

—«»—

Kulturne prireditve turistične ustanove v tem mesecu

Pokrajinska turistična ustanova nadaljuje z izvajanjem programa raznih turističnih prireditev. Tako bodo za veliki šmaren priredili v Miljah koncert domače godbe «Giuseppe Verdi», ki bo od 17.30 igrala na razglednem trgu v Starih Miljah. Poleg trolejbusnih zvez bo obratovala tudi zveza z motornimi čolni in to od pomola Audace in lesnega skladišča. V Sesljanu pa bo na vrtu restavracije «Eden» pela skupina «I Cantori del Friuli» iz Vidma.

V razdobju od 18. do 21. avgusta bo vrsta liričnih koncertov, na katerih bodo peli: sopranistka Karla Otta, tenorist Giovanni Zanatta in baritonist Claudio Ciombi. Koncerti bodo: v četrtek, 18. avgusta, v Sesljanu (restavracija Caravella), v soboto, 20. avgusta, v Miljah (Trg Marconi), v nedeljo, 21. avgusta, v Devinu (restavracija Ples), v torek, 23. avgusta, v Sesljanu (restavracija Eden) in v sredo, 24. avgusta, v Sesljanu (restavracija Castelreggio).

—«»—

Izšla je 23. številka uradnega lista vladnega generalnega komisariata, ki prinaša sedemnajst ukrepov, ki imajo veljavo na tržaškem ozemlju, in objavo predsedništva ministrskega sveta, ki se nanaša na povišanje cen dnevnikov.

—«»—

V televizijsko anteno nekega hotela v Cervignanu je včeraj ponoči treščila strela. Nepopisna panika se je polastila zaradi teme in padanja ometa skoraj vseh hotelskih gostov. Velika večina jih je zbežala na prosto, medtem ko so ostali z oken klicali na pomoč. Škoda znaša približno 1.000.000 lir.

Gostovanje v Kopru in Izoli

Večer italijanskih popevk, pevcev in ansamblov italijanske manjšine

Na prvem nastopu v puljski Areni je bilo okrog 7000 gledalcev, ki so bili presenečeni nad odličnim izvajanjem mladih amaterjev z Reke in iz Pule

V okviru letošnjih IV. letnih prireditev zavoda Primorske prireditve v Kopru bo v soboto in nedeljo gostovala na Titovem trgu v Kopru in na prizorišču letnega kina v Izoli 60 članska skupina pevcev-solistov, dveh zborov in dveh zabavnih ansamblov italijanske manjšine, in sicer «Società Fratellanza» z Reke in društva «Lino Mariani» iz Pule. Spored obeh nastopov navaja čez 40 znanih popevk s festivalov v Sanremu, nekaj pa tudi iz Opatije.

Vrednost tega gostovanja izraža dejstvo, da bodo nastopili amaterski pevci, zbori in oba instrumentalna ansambla, še posebej pa izredno uspela revija in puljski Areni, ki ji je prisostvovalo okrog 7000 poslušalcev in je del te revije prenašala tudi zagrebška televizija. Marsikoga je motila oznaka «amaterski pevci» in ni bilo malo ljudi, ki so s precejšnjo skepso šli na koncert v Areni. Predstava pa se je že v prvem delu pretočila v zmagoslavje mladih pevcev in pevk, zborov in ansamblov. S tem nastopom so si pripadniki italijanske manjšine, predvsem pa mlade talentirane pevke in pevci, zagotovili simpatije vseh ljubiteljev italijanskih popevk in številne nastope na radiu in televiziji. V sporedu, ki ga bo poslušala koprska in izdelka publika v soboto in nedeljo zvečer, je vse, kar si lahko obetajo še tako razvajeni oboževalci sanremskih festivalov, od znamenitih popevk v stilu «kričačev» (n. pr. «Ghiaccio bollente» ali «E' mezzanotte»), pa pesmi iz repertoarja Freda Bruscagliona in Dallare («Guarda che luna» ali «Julia» itd.). Nekaj nastopajočih pevcev - amaterjev je po puljskem nastopu angažiral zabavni orkester Radiotelevizije Zagreb za svoje stalne sodelavce. Če mimogrede še citiramo odstavek iz poročila zagrebškega «Vjesnika» o nastopu v puljski Areni: «Nastop mladih pevcev italijanske manjšine z Reke in Pule pomeni temeljito opozorilo našim profesionalnim pevcem, ki jih odhaja nimbus slabe popularnosti in zvezdništva, kajti ti mladi pevci-amaterji so nas presenetili z ognjem in svežino interpretacije ter z iskrenostjo, ki smo je bili vajeni le pri redkih poklicnih pevcih doma in na tujem. Občinstvo je ocenilo ta nastop na najbolj zgovoren način: posamezne soliste je klicalo na oder včasih po dvajsetkrat in s temperamentnimi aplavzi terjalo terjalo nenehne ponovitve.» Že danes vlada v Kopru in Izoli precejšnje zanimanje za to revijo italijanskih popevk, ki jo bo v celoti registriral na magnetofonski trak Radio Koper in RTV Ljubljana.

Posebej je treba omeniti, da velja zavodu Primorske prireditve vse priznanje za realizacijo obeh revij v Kopru in Portorožu in za razumevanje do naporov italijanske manjšine, ki bo na ta način lahko na najbolj razumljiv način reprezentirala svojo kulturno dejavnost v Jugoslaviji in pogojih, ki so za tako dejavnost potrebni in primerni. O obeh nastopih bomo v našem listu še pisali.

MILI

PREDSTAVE NA GRADU

Jutri ob 21. uri bo na gradu «večer z Emmerichom Kalmanom» s sodelovanjem sopranistke Sarj Barabas, soubretke Gude Rudolf Löwinger, tenorja [illegible] Christa in orkestre Tržaške filharmonije pod vodstvom Walterja Goldschmidta.

Program vsebuje odlomke iz Kalmanovih operet.

Prodaja vstopnic v Pasaži Protti.

KINO

Fenice 16.00 «Prekleto pleme». Eastmancolor. Scott Brady, Danielle Darrieux.
Filodrammatico Zaprto
Grattacielo 16.30 «Ruthina [illegible]». Technicolor.
Supercinema 16.00 Drugi prog. filmske umetnosti: «Smešna poletne noči». Nagrajen v Cannesu.
Arcobaleno 16.00 «Rdeče sence». John Waine.
Aurora 16.30 «Zadnja plaža».
Alabarda 16.30 «Rdečekodci v mejah». Technicolor.
Capitol 16.30 «Gor in dol po samotnem». Technicolor.
Garibaldi 15.30 «Železni lev». Renato Salvatori.
Cristallo 16.30 «Vohun Scotland Yarda».
Impero 16.30 «Od tu do večnosti».
Italia 16.30 «Ljubi me nežno, Elvis Presley.
Moderno 16.30 «Gostilna [illegible]», Jole Silvani, Fulvio [illegible] notti. Revija.
Massimo 16.30 «Velikoni vpadejo na Zemljo».
Vittorio Veneto 17.00 «FBI kriminalni oddelek».
Marconi 16.00 «Notre Dame de Paris». Technicolor. Gina Lollobrigida.
Savona 16.30 «Pluto, Pippo in Pa[illegible] perino v protinapadu».
Astra 16.30 «Bostonski pustolovec».
Odeon 16.00 «Slavna obsojenca». Douglas.

LETNI KINO

Marconi 20.15 Glej zgoraj.
Garibaldi 20.00 Glej zgoraj.
Skedenj 20.30 «Čudovita obsedenost». Rock Hudson.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 12. t. m. ob 19.45 in ob 20.15 uri na prostem barvni film:

ČUDOVITA OBSEDENOST

(Magnifica ossessione)

Zgodba o veliki ljubezni. Igrajo: ROCK HUDSON in JANE WYMAN

Nemški avtomobil do smrti povozil 14-letnega kolesarja

Nesreča se je zgodila v Grljanu - Do sedaj ni še znano, kako je prišlo do nesreče

Hud udarec je zadel včeraj popoldne družino Franca Ferluge iz Furlanske ceste 196. Neki nemški avtomobilist je do smrti povozil 14-letnega Aleksija Ferlugo, ki se je s kolesom peljal na kopanje.

Nesreča se je zgodila okoli 15. ure. Aleksij je bil zapustil dom ter se napotil v Grljan. Ni bil prvič na kolesu. Odkar je letos z dobrim uspehom dokončal slovensko industrijsko šolo v Rojanu, mu je oče Franc izročil kolo, ki je sicer že leta ležalo na kašči. Deček se je brez strahu vozil po mestu in nikoli se mu ni nič hudega zgodilo.

Včeraj pa nenadoma tragedija. Ko je prišel v Grljan, je hotel zaviti na levo po poti, ki pelje do kopališča. Za njim je v tistem trenutku vozil avto «Volkswagen», ki ga je šofiral 44-letni nemški državljan Karl Hilbricht iz Itzehoe (Zahodna Nemčija) in ki je bil namenjen v Tržič. Do trenutka, ko pišemo te vrstice, ni bilo mogoče ugotoviti vzrokov nenadne tragedije. Dejstvo je, da je «Volkswagen» nenadoma treščil v mladega kolesarja ter ga vrgel v zrak. Trenutek kasneje je nesrečni Aleksij zadel z glavo ob sprednji vogal prtljažnika, ki mu je prebil lobanjo. Deček je bil na mestu mrtev.

Takoj nato so prišle na mesto nesreče policijske in sodne oblasti, ki so uvedle preiskavo o vzrokih nesreče. Hilbrichta so zaslišali tja do 18. ure, toda do sedaj ni ničesar znanega glede uradnih ugotovitev. Kasneje so pokojnega Aleksija prepeljali v mrtvošnico splošne bolnišnice. Pogreb se bo verjetno vršil jutri na barkovljanskem pokapališču.

Smrt mladega Aleksija je povzročila neizmerno žalost v družini. Čeprav očetu Francu in njegovi ženi ostaja še 19-letna hčerka Nadja, vendar ne moreta pozabiti zmeraj veselega dečka, ki je razveseljeval s svojimi igrami in šalami vso družino.

Francu Ferlugi, ki je vrsto let delal v strojnici naše tiskarne, ter vsej njegovi družini naj gre iskreno sožalje uredništva in uprave Primorskega dnevnika.

—«»—

○ Pred štirimi dnevi, in sicer 7. t. m., je neki podčastnik italijanske vojske izročil policijskim agentom v miramarskem gradu žensko uro s pasom, ki jo je neka neznanka izgubila v gradskem parku. Uro hranijo na komisarjatu javne varnosti, v Barkovljah in je na razpolago zakonitemu lastniku.

Avtomobilist podrl pešca pri prečkanju ulice

Včeraj ob 18. uri so prepeljali v splošno bolnišnico na II. kirurški oddelek 86-letnega Ignazia Presca iz Drevoreda XX. septembra, ki ga je bil pol ure prej podrl v Ul. Crispi neki avtomobilist. Starčku so zdravniki ugotovili razne poškodbe na desni strani prsi, na ledjih in na zunanjem levem gležnju z možnimi kostnimi poškodbami. Prognoza predvideva 15 dni zdravljenja, če ne bodo nastopile komplikacije.

Presca je prečkal Ul. Crispi, ko ga je podrl na tla avto Fiat 1100, ki ga je šofiral 22-letni Paolo Sferza iz Ul. Crispi 72.

Urnik trgovin in pošte za veliki šmaren

Za veliki šmaren velja posebni urnik za trgovine in poštne urade.

V soboto bodo vse trgovine lahko odprte do 21. ure.

V nedeljo velja redni nedeljski urnik.

V ponedeljek bodo vse trgovine zaprte, razen cvetličarn, ki bodo odprte od 8. do 13., slaščičarn in delikates, ki bodo odprte od 8. do 21.30, in mlekarn, ki bodo odprte od 7. do 10.

Ribarnice bodo zaprte v nedeljo in ponedeljek.

Poštni uradi bodo odprti v nedeljo dopoldne, toda le za brzojavke.

V ponedeljek bodo vsi poštni uradi imeli praznični urnik.

Osrednji telegrafski urad bo imel nepretrgan urnik.

Stalno mokra cesta nevarna za motocikliste

Včeraj sta se prevrnila na istem mestu pred krematorijem v Istrski ulici dva motociklista, ki sta izgubila oblast nad vozilom zaradi spolzke ceste

V kratkem časovnem presledku sta se zgodili v Istrski ulici v bližini krematorija dve prometni nesreči, ki sta zahtevali tri laže ranjene osebe. Zdi se, da tiči vzrok za obe nesreči v dejstvu, da iz zida krematorija curlja voda, ki moči cestni asfalt, kar povzroča nevarno spolzko plast na cestišču. Vsekakor bi morale občinske oblasti pregledati nastali položaj in podvzeti ustrezne ukrepe, da se nesreče ne bodo ponavljale.

Prva nesreča se je zgodila okoli 13. ure. V smeri proti Sv. Soboti sta se peljala z motorjem 26-letni Lodovico Da Muggia iz Verone in njegova 34-letna sestra Maria. Na spolzkem cestišču je nenadoma motor zdrsnil in vozač je izgubil oblast nad vozilom. Oba sta padla na tla ter se več ali manj pobila. Z rešilnim avtom RK so ju prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so zdravniki sprejeli Marijo Da Muggia na ortopedski oddelek s prognozo 30 dni zaradi raznih prask in podplutb na desni roki, na desnem zapestju, na desnem komolcu, kostnih poškodb in prask na desnem kolenu.

Lodovico Da Muggia pa je se je laže poškodoval. V bolnišnici so mu nudili samo prvo pomoč in ozdravel bo v 5 dneh.

Po tej nesreči je preteklo komaj četrt ure, ko je moral avto RK spet na isto mesto, ker se je ponesrečil zaradi istega vzroka 33-letni Enrico Di Luciano s Stare istrske ceste 183. Tudi Di Luciano se je peljal z motorjem po Istrski ulici in se je na istem mestu prevrnil na tla. V bolnišnico je prišel sam. Zdravniki so mu ugotovili praske in podplutbe na levem komolcu, na levi roki ter na levem kolenu. Zdraviti se bo moral od 10 do 15 dni.

—«»—

Brezvestnež mobiliziral RK, policijo in gasilce

Dvanajst avtomobilov vseh vrst in približno 60 mož je včeraj nekaj čez 10. uro zjutraj iskalo po bližnjem Krasu od Bazovice do Opčin neki karabinjerski «jeep», ki bi se bil prevrnil v bližini bazoviške mitnice ter se vnel. Vsaj tako je trdil neki neznanec, ki je po telefonu sporočil, da sta dva karabinjerja zgorela v plamenih.

Telefonsko sporočilo je prikličalo na mesto dozdevne nesreče rešilni avto RK, 4 avtomobile gasilcev in eno brizgalko openskih gasilcev. Nadalje so prispeli pred bazoviško mitnico tudi številni avtomobili karabinjerjev. Več kot eno uro so policijski organi, gasilci in drugi iskali ponesrečeni avto. Prevozili so vse ceste, ki peljejo od Bazovice do Opčin, ali ki se s temi križajo, toda brez uspeha. Polagoma je postalo očitno, da gre za potegavščino brezvestnega, čigar neodgovorno početje je treba obsoditi z vso odločnostjo. Navsezadnje je 60 ljudi, ki bi bili lahko nujno potrebni na kakem drugem mestu, kjer bi se bila zares pripetila huda nesreča, izgubilo več kot uro časa v brezplodnem iskanju namišljenih žrtev.

Zdi se, da bodo karabinjerji prijavili «neznanega storilca» sodnim oblastem. Poleg tega pa so se policijske oblasti začele zanimati za avto TS 10726, ki so ga tekom križarjenja po Krasu našli parkiranega v bližini «Golf cluba» in čigar gospodar se že tri dni ni prikazal.

—«»—

Samomor s plinom

Giovanni Levez, star 54 let, iz Ul. Politri (Greta), se je včeraj zastrupil s plinom. Policijski zdravnik dr. Nicolini je ugotovil, da je smrt nastopila okoli 11. ure zjutraj. Okoli 14.30 so pokojnikovo truplo prepeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

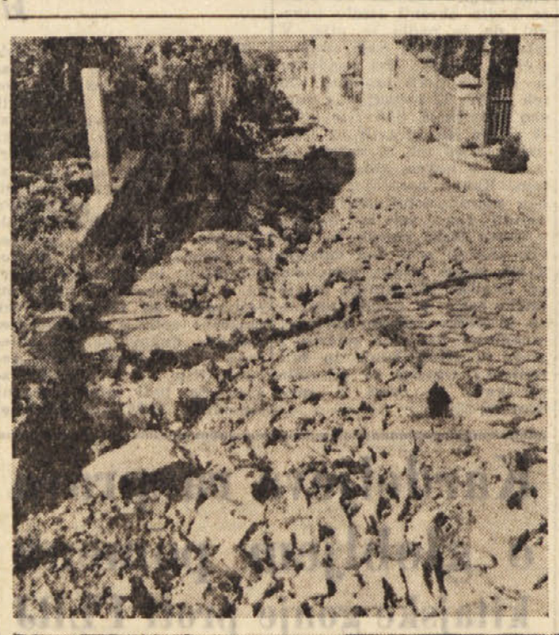

V okviru načrta občinske uprave, ki ga je svoj čas sprejel občinski svet, v mestu popravljajo in obnavljajo cestni tlak v mnogih ulicah in trgih. Na sliki (levo) vidimo razpokano Ulico Don Bosco v Pončani, spodaj pa dela za obnovitev cestišča za opensko tramvajsko postajo na Trgu Garibaldi.

Glede popravila Ulice Don Bosco pa se tamkajšnji prebivalci pritožujejo, da se dela vlečejo že mnogo mesecev in da je pri delih zaposlenih le nekaj delavcev, kot da bi morala dela trajati še nekaj mesecev. Zato se prizadeti prebivalci obračajo na občino, naj se zanima, da bo podjetje, ki ima dela v zakupu, čimprej končalo z delom, da bo ulica končno urejena.

Izr. sodnih dvoran

Na preturi so imeli včeraj polne roke dela

Na preturi se je moral včeraj zagovarjati 22-letni Gino Rossi iz Ul. Media 8, katerega so dolžili, da je 3. t. m. ponoči žalil javne funkcionarje ter se jim uprl. Sodnik ga je spoznal za krivega ter ga obsodil pogojno na 5 mesecev in 10 dni zapora ter na plačanje sodnih stroškov.

Dogodek, ki je pripeljal Rossija pred sodnika, se je odigral v Ul. Oriani, kjer je patrulja letečega oddelka legitimirala potnike nekega avtomobila. Tri osebe so brez ugovora pokazale svoje osebne dokumente, medtem ko je četrta (šlo je prav za Rossija) odgovorila, da v svojstvu pripadnika vojne mornarice, ki služi na ladji «Danaide», priznava kot policijske oblasti samo karabinjerje. Pri tem, kot je izjavil policijski funkcionar, je Rossi uporabil žaljive izraze v pogledu policijskih agentov. Po dolgem prerekanju je pokazal izkaznico mornariške ustanove Maridepocar iz La Spezie in dopustni list, kjer pa je bilo napisano, da je že 1. avgusta ob 12. uri zapustil Trst, čeprav mu je dopust potekal 3. avgusta. Policaji so ga povabili na kvesturo, da bi opravičil svoje nadaljnje bivanje v mestu, toda Rossi se ni hotel pokoriti zahtevi ter se je fizično uprl.

* * *

Sergio Ridolfo, star 24 let, iz Riboine pri Benetkah, je prišel 5. t. m. v naše mesto na obisk k svoji sestri, ki je bolna v splošni bolnišnici. Ker je manjkalo še precej časa do ure določene za obiske, se je odpeljal s svojim motorjem na blok pri Ferneticih. V bližini bloka se je skril za grmovje ter nadlegoval z nesramnimi kretnjami in spolzkimi izrazi mimoidoče ženske. Več žensk, ki so šle čez blok, je prijavilo zadevo policiji, ki je prišla na mesto z Opčin ter zasačila krivca na delu.

Ridolfo se je včeraj na obravnavi zagovarjal, da je šel za grmovje samo zaradi svojih telesnih potreb. Sodnik pa mu ni verjel ter ga je obsodil na 3 mesece zapora in na plačanje sodnih stroškov.

* * *

Pred sodnikom Brencijem sta se morala včeraj zagovarjati tudi 21-letni Gabrijel Gerard in 22-letni Peter Kristič, ki stanujeta oba v begunskem taborišču pri Sv. Soboti. Mladeniča sta bila obtožena, da sta v noči med 11. in 12. junijem letošnjega leta ukradla lambreto, ki jo je neki Gaetano Milazzo parkiral v Istrski ulici pred svojim stanovanjem. Nadalje so ju dolžili tudi, da sta ukradla kljuko hišnih vrat v stanovanju Caterine Gentile-Pellegrini, ki je vredna 1000 lir. Gerarda pa so posebej dolžili, da je ukradel svileno torbico Margheriti Irsuto-Rabusin.

Sodnik je spoznal oba za kriva ter ju obsodil pogojno: Gerarda na 8 mesecev zapora in 10.000 lir globe, Krističa pa na 7 mesecev zapora in 10.000 lir globe.

* * *

Ada Radan por. Fontanot, stara 27 let, bivajoča svoj čas v Zavljah 256, bi se morala zagovarjati včeraj pred sodnikom Brencijem, ker je zapustila moža. Ženska sicer ni prišla na obravnavo, toda sodnik jo je vseeno obsodil na 10.000 lir globe.

Radanovo je prijavil policijskim oblastem 20. decembra 1957. leta mož Renato, ki je tedaj povedal, da ga je žena zapustila zaradi stalnega prerekanja ter odšla k svojim staršem v Jugoslavijo.

* * *

Sodnik Brenci je imel včeraj opravka z vrsto oseb, ki so bile obtožene vinjenosti in prosjačenja po mestnih ulicah.

Marijo Levakovič-Giurmani, staro 45 let, iz Ul. Calvola 4, je obsodil na 20 dni zapora, ker je 3. t. m. v vinjenem stanju nadlegovala kliente v nekem lokalu na Obrežju Grumula. 47-letnemu Luigiju Schini iz Ul. Madonnina 18 pa je prisodil zaradi pijanosti dva meseca zapora. Na nekoliko lažjo kazen je bila obsojena 26-letna Amelia Cari, brez stalnega bivališča, ki bo morala v zapor za 10 dni. 27. maja so jo policijski agenti aretirali, ker je prosjačila.

—«»—

Jutri izplačevanje pokojnin INPS

Poštna uprava sporoča, da bodo poštni uradi izplačevali pokojnine INPS jutri, 13. avgusta, namesto 14. in 15. avgusta, ki sta praznična dneva.

Kino na Opčinah

predvaja danes 12. t. m. z začetkom ob 18. in ob 20. uri na prostem Paramount film:

«Smrtonosna tekočina»

(Fluido mortale)

Igrajo: STEVEN McQUEEN in ANETA CORSEAUT

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 11. avgusta t. l. se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo je 8 oseb, porok pa je bilo 5.

POROČILI SO SE: električar Nicola Giannotti in gospodinja Maria Fontanot, ladijski tehnik Tullio Sidotti in gospodinja Lida Marcosini, mizar Sergio Starez in gospodinja Mariagrazia Chersicla, barist Edoardo Bossi in baristka Luciana Zotti, radiotehnik Carlo Aviani in študentka Graziella Foramitti.

UMRLI SO: 88-letna Katarina Kumer vd. Santin, 86-letni Giuseppe Pezzicari, 94-letna Maria Bonassin vd. Giovanni, 52-letni Giovanni Vecchiet, 76-letna Maria Prelec por. Percossi, 72-letna Santa Kobau vd. Gulin, 84-letna Maria Bencina vd. Sotti, 84-letna Elisabetta Pirini vdova Gortan.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

INAM - Al Cedro, Trg Oberdan 2; G. Papo, Kjadin (Sv Alojzij) št. 1050; Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina [illegible] Kobola darujejo prijatelji [illegible] lir za Dijaško Matico.

MALI OGLASI

PODI IZ FURNIRJA po [illegible] kv. m — se prodajo v Ul. Gambini 3.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob smrti našega dragega

AVGUSTA LISJAKA

izrazili sožalje, pokojniku [illegible] klonili cvetje in ga spremili [illegible] zadnji poti, najlepša hvala.

Žena Marija, sin Bruno, [illegible] starši, brata Ivan in [illegible] no in ostalo sorodstvo

12. VIII. 1960.

Predvolilna kampanja v ZDA

Namišljen dialog med demokratom in republikancem

Zadeva Konga je ameriško predvolilno kampanjo za prihodnje predsedniške volitve potisnila — v svetovnem zanimanju — nekoliko ob stran. V Leopoldvillu se zadeva zapleta in Hammarskjoeld ter Varnostni svet imata polne roke dela. Poleg tega je tu tudi zadeva Kube, kjer je vlada Fidela Castra s podržavljenjem ameriških kapitalov in podjetij na Kubi dvignila veliko prahu. Toda v ZDA je volilna kampanja zelo živa, pa čeprav so v «gornjem» delu Broadwaya še mesec dni po konvenciji demokratov v Los Angelesu pristaši Stevensona «pozabili» na ogromen napis «Stevenson za predsednika». Pravzaprav bo pozornejši opazovalec mogel odkriti, da je bil tu sedež «Komiteja za zahodni del New Yorka». Vodstvo tega komiteja je verjetno razočarano pustilo napis tudi po svojem neuspehu, vendar pa v upanju, da bi Stevenson v primeru zmage mogel morda dobiti vsaj resor ministra zunanjih zadev.

* * *

Mister Robert McCalley je predsednik korporacije, ki se ukvarja z založniško dejavnostjo. V nevezanem razgovoru sem ga vprašal, za koga bo glasoval. Njegov odgovor je bil zelo enostaven in mož se je skoraj začudil. Tako pa zveni njegov odgovor:

«Vsi buzinessmeni so za republikance. Tega ne smete nikoli pozabiti. Nixon bo dober predsednik, kot je dober predsednik Eisenhower.

* * *

Če ne Američana, tujca pa še vedno muči dejanska razlika med «sprtimi» demokrati in republikanci in si skuša to razjasniti na vse mogoče načine, kar pa ni tako enostavno, niti lahko. Kaj več bi morda mogel zvedeti iz polemike, iz napadov in protinapadov ene ali druge stranke, kar se nujno dogaja v tej mrzlični predvolilni kampanji. Zaradi tega ni nezanimivo videti, kaj demokrati očitajo republikancem in zaradi česa republikanci kritizirajo demokrate. Kot glavna vozilna gesla so republikanci razbobnali tezo, da so oni v osmih letih oblasti dvignili nacionalni dohodek ZDA in življenjski standard povprečnega človeka v Ameriki na raven, kakršne ZDA in svet še ni videl.

Demokrati pa zatrjujejo, da bodo, v kolikor bi njihov predstavnik prišel v Belo hišo, dali vse od sebe za večjo «skrb za človeka», za bolj človečansko delo in izobrazbo ter za višjo raven socialnega skrbstva, posebno kar se tiče zdravstva...

To bi v glavnem bila strnjena gesla ene in druge stranke. Če bi pa hoteli vse to nekoliko razširiti v nekak improviziran dialog med dobro uvedenim demokratom in prav tako dobro poučenem političnem nasprotniku iz republikanske stranke bi ta dvogovor bil približno takšen:

Demokrat: Daleč je doba, ko je Alexander Hamilton proglašal geslo republikanske stranke, da se «interesi države morajo vsklajati s srečo in blagostanjem vsakega posameznega državljana». Danes vsi republikanci morete dati roke že britanskim konservativcem. Vam se zdi normalno, da je ono, kar je dobro za korporacijo General Motors, dobro tudi za nacionalno gospodarstvo.

Republikanec: Da, tudi vi ste nekoč imeli sijajne voditelje kot so bili Jackson, Bryan in Franklin Roosevelt. Sedaj vam ugaja imenovati se «stranka ljudskih množic». Toda konvencija v Los Angelesu je ponovno potrdila, da vaša «južna stran» temelji na supremaciji belega človeka (da pri tem «črnega reakcionarja» Johnsona, ki naj bi bil celo podpredsednik, niti ne omenimo), na svoji «severni strani» pa se opirate na največje delavske unije. Paradoksalno je sicer, da je vaš kandidat za predsednika eden najbogatejših Američanov, ki pa kljub temu rad ponavlja, da vsak večer «17 milijonov Američanov leže v posteljo lačnih». Dobro, da je vaš kandidat priznal vsaj to, da imajo posteljo.

Demokrat: Vi imate zares svojevrstno tolmačenje za to našo žalostno resnico v tej naši tako bogati deželi. Pravite, da «teh 17 milijonov» leže lačnih v posteljo, ker da se jim po večernem televizijskem programu ne da stopiti iz dnevne sobe niti do kuhinje in hladilnika. V takšnih odgovorih zares ne vidimo niti odgovornosti, niti politične zrelosti. Toda to ni niti čudno, kajti ta naša tako bogata dežela porabi na leto 10 milijard dolarjev za reklamo, za solstvo pa steni republikanci dodelili iz državnega proračuna komaj tri milijarde in pol dolarjev na leto. Zaradi tega zaostajamo celo v oboroževanju.

Republikanec: «Kaj pa bi vi hoteli? Morda socializem? Vaši voditelji obljubljajo velikanska javna dela, predvsem na področju zdravstva in šolstva. Toda zanimivo bi bilo videti, kako si oni to zamišljajo, ne da bi bilo hkrati potrebno že doslej visoke davčne dajatve še bolj dvigniti in hkrati sprožiti inflacijo. Bodočnost Amerike ne leži v moči malega farmarja, drobnega trgovčka ali neodvisnega obrtnika. Zato so vaše zamisli zastarele.

* * *

Veliko bolj zanimiv pa bi bil «namišljeni razgovor» o zunanji politiki ZDA, posebno ko tako Nixon kot Kennedy najavljata «nove idejo in poti». Obe stranki pa vsej v zamolčanih izjavah soglašata, da glavne napake ZDA v njih odnosih do ostalega sveta niso novejšega datuma, niti novejšega izvora. Na to temo bi bili seveda očitki in ugovori še ostrejši, toda to pustimo za kdaj drugič.

D. H.

Praški trio v atriu Knežjevega dvorca v Dubrovniku

Vtisi in sličice z letošnjih Dubrovniških iger

Pripravlja se jubilejni in povsem nov «Hamlet»

Veliko tujih dopisnikov in predstavnikov kulturnega življenja Med dosedanjimi gosti tudi laburistični voditelj Gaitskell

(Poseben dopis)

»Tisti, ki iščejo raj na zemlji, bi morali priti v Dubrovnik,« je pred malo manj kot tridesetimi leti zapisal veliki angleški pisatelj Bernard Shaw. In v tem «raju na zemlji» se letos že enajsto leto zapored razvija že tradicionalen festival.

Izreden okvir, ki ga v tej najkvalitetnejši jugoslovanski kulturni manifestaciji daje to staro in na starinah tako bogato mesto, ne bomo opisovali. Za začetek bomo omenili le nekaj kvalificiranih ocen o Dubrovniku kot okviru in o njegovem festivalu. Poljski kulturni in javni delavec, Julijan Strajhowski, ki je bil lani v Dubrovniku, je ob odhodu zapisal sledeč:

«Dubrovniški festival je znamenit. Dubrovniški naravni odri dajejo fantastičen okvir, kakršnega si ne morem zamisliti drugje.»

Belgijska kraljica pa, ki je bila prav tako lani v Dubrovniku, je zapisala takole:

«Dubrovniški festival je zelo lepa prireditev. Mislim, da je to najlepši festival na svetu.»

Po gornjih ocenah je povsem razumljivo, da postaja ta velika kulturna manifestacija jugoslovanskega gledališkega in glasbenega izživljanja velika privlačnost ne le za jugoslovanske ljudi, pač pa tudi za tuje sladokusce tovrstne umetnosti, ki iz leta v leto prihajajo sem. Samo mimogrede bomo našteli nekaj teh. V času dubrovniških prireditev srečujemo na prireditvah letos n. pr. znano poljsko režiserko Kristino Atlas-Berzwinsko in njenega rojaka igralca in sekretarja združenja poljskih gledaliških igralcev Kazimira Ruzdskega; nadalje tu srečujemo direktorja Centra poljskih gledališč Jana Pastuzko. Tu je kanadski scenograf Prevost; tu je režiser in dramaturg Steenbergen iz Amsterdama in še vrsta drugih teatrskih ljudi. Poleg teh so tu dopisniki mnogih listov in revij, kot n. pr dopisnik «Timesa» in «Guardiana», mr. McGee, gospa Nina Melville, ki jo je sem poslal «Poets Theatre Institute», tu je Vanghan Olwen za škotsko televizijo, tu sta končno A. Vander za «Tribune» iz Cikaga in Christian Mettin, režiser iz Nemčije.

Omenili smo le nekaj imen, kajti prostor nam ne dopušča, da bi našteli vse. (Kolikšno je zanimanje za ta festival doma in v svetu, pa bo verjetno najbolje ilustrirala sledeča številka: v dosedanjih desetih sezonah Dubrovniških iger je razne predstave in koncerte obiskalo nad pol milijona domačih in tujih gostov.)

Nekaj vtisov o dosedanjih nastopih in predstavah? Preveč bi tega bilo. Od 10. julija do danes se je na raznih odrih dubrovniškega festivala zvrstilo veliko prireditev, ki bi le njih naštevanje zavzelo preveč prostora. Povedali bomo le, da so letos imeli čast nastopiti kot prvi pred občinstvom ljubljanski umetniki, ki so za to priložnost pripravili Dvoržakovo opero «Rusalka».

Če ne bomo naštevali vseh drugih predstav in prireditev, bomo omenili vsaj Praški trio, ki je 3. avgusta nastopil v atriu Knežjega dvorca. Pianist František Rauch, violinist Bruno Belčik in čelist František Smetana so izvajali Beethovna, Mendelssohna in seveda Dvoržaka. Občinstvo je češke goste sprejelo izredno toplo in navdušeno. Po mojem videzu pa še bolj toplo je publika sprejela znanega hrvaškega baritonista Ruždaka, ki že več let nastopa v tujini in je letos prišel v domovino na dve pomembni prireditvi, in sicer na Ljubljanski festival in na Dubrovniške poletne igre. Na solističnem koncertu, ki je bil 4. t. m. prav tako v atriu Knežjega dvorca, je znani hrvaški baritonist pel vrsto skladb domačih in tujih avtorjev. Na programu je imel Purcella, Schumanna, Poulenca in Bjelinskega. Posamezna dela je pel v jeziku njih izvora, le skladbe Bjelinskega na Župančičeve tekste je pel v hrvaščini. S svojim izvajanjem tako obsežnega programa je solist tako navdušil občinstvo, da je moral vnaprej določenemu programu dodati še vrsto ponovitev ali drugih pesmi.

Da ne bi govorili samo o tem, kar je bilo, bomo nekaj tudi napovedali. 22. t. m. bodo imeli na trdnjavi Lovrjenac stoto, jubilejno predstavo Shakespearovega «Hamleta». Znani jugoslovanski režiser M. Fotez je za letošnje Dubrovniške poletne igre «Hamleta» obnovil. Z novimi igralskimi močmi je delo «osvežil» in v marsičem predelal tudi vso dosedanjo «klasično» koncepcijo tega dela. Hkrati je predstava dobila tudi na svoji veličini, ali skoraj mogočnosti. Glavne vloge igrajo v njej sledeči znani odrski prvaki: Hamleta igra Beograjčan Jovan Miličević, kralja igra znani prvak ljubljanskega teatra Stane Sever, kraljico pa nam prav dobro znana Marija Crnobori.

Sedaj pa nekaj med oklepajem: «Hamleta» so letos dali v Dubrovniku prvič na oder 5. julija. Zanimanje za to predstavo je bilo med domačimi in tujimi gosti tolikšno, da so bile vstopnice tako naglo razgrabljene, da sta jugoslovanski sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič in general Kosta Nadj ostala brez njih.

Ko smo že omenili gornji obisk Dubrovniku, bomo povedali, da je prišel letos v Dubrovnik tudi patrijarh srbske pravoslavne Cerkve German, ki si je hkrati ogledal razne kulturne znamenitosti tega mesta, in tudi prvak britanske laburistične stranke Hugh Gaitskell, ki je prišel sem z vso svojo družino.

S. S.

Razmišljanje in spomini na dvodnevni izlet

Od Tipane mimo Brezij do Platišč skozi zahodno Beneško Slovenijo

Te vasi in kraji zaslužijo, da bi jih naš človek pobliže spoznal

Moj zadnji članek o Zapadni Beneški Sloveniji sem zaključil z govorom o tipanskih ženah in dekletih, kar me je spomnilo na mlado tipansko mater, ki sem jo srečal, preden sem se poslovil od prijazne Tipane. Omenil sem že, da je prebivalstvo te vasi in sploh tipanske občine izključno slovensko. In Slovenka je tudi omenjena mlada mati, ki je — na moje začudenje — s svojim še ne govorečim otrokom govorila italijansko. Kakor mnogi drugi, misli seveda tudi ona, da bo njen otrok, ko bo velik, postal gospod, ako bo namesto «kmečki» slovenski govoril «gospojski» italijanski jezik. Nimam prav nič proti temu, da se tudi slovenski otroci v Italiji učijo italijanski, toda za to skrbi vendar oblast in to predvsem v Beneški Sloveniji, kjer žal ni niti ene slovenske šole, ali zakaj ne bi vsaj doma govorili z njimi po domače? Menim, da ni zločin, ako zna človek namesto enega dva ali še več jezikov. Saj nas uči že star pregovor, da kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš. A ne glede na to, je pri nas že zastarelo naziranje, da je italijanski jezik «gosposki» jezik.

Da, zastarelo, ker reveži v Italiji, namreč italijanski govoreči reveži, ne mislijo tako, kakor žena v Tipani, vendar so tudi oni zamakujeni v svoj bolj moderen «gospojski jezik», in sicer v angleščino, pravzaprav v amerikanski jezik. Videli so namreč med drugo svetovno vojno, da preprosti amerikanski vojak bolje živi, da je večji gospod, kot marsikateri družabno više stoječi italijanski gospod, in daj, učimo se angleški, pa bomo tudi mi pravi gospodje. In tako je postalo učenje angleškega jezika v Italiji prava nalezljiva bolezen, katere so se nalezli celo nekateri naši rojaki. Učijo se ga več ali manj pridno in potem ne vedo, kaj naj bi s tem znanjem počeli. Kvečjemu da gredo — vsaj pri nas v Trstu — čitat knjige in časopise v ameriško čitalnico. Zal da ni v Tipani še nobenega tečaja za angleški jezik, vendar si lahko pomagajo s tem, da poslušajo lekcije za angleški jezik v radiu.

Od tipanskega iznajditelja sem se poslovil popoldne, ko sem na južnem koncu Tipane stopil na avtobus za Platišče. Od severnega konca, kjer prebiva Viktor Kormons, do tam je približno poldrugi kilometer. Predno je prišel avtobus, sva z Viktorjem popila v zelo lepem bufetu, pred katerim je avtobusna postaja, po eno ekspresno črno kavo. Da, tudi ekspresno kavo dobite v Tipani.

Vožnjo od Tipane do Platišč smatram za najlepši izlet, kar sem jih doslej doživel. Jaz bi to pot imenoval panoramska cesta Zapadne Beneške Slovenije. Začenja se v višini 480 metrov, se vzpenja do 767 metrov, nakar se zopet spušča navzdol do Platišča, ki leži 658 metrov nad morjem. Zgradili so jo v začetku prve svetovne vojne, seveda iz strateških razlogov, ker je ta kraj zelo blizu nekdanje avstrijske meje. Prej so morali iz Platišč v Timpano nositi vse na hrbtu. Daleč sicer ni, po ravnem bi bilo komaj 3 km, ali med Tipano in Platiščem je vodorazdelna gorska veriga, ki loči nadiško porečje od terskega in nova cesta obkoljuje severni konec te gorske verige, ki se razteza od tega konca naravnost proti Jugu in dosega najvišji vrh 1094 m na vrhu Javorja.

Razen glavnega ovinka, kjer cesta svojo smer, ki gre v začetku v glavnem proti severu, spremeni proti jugovzhodu, napravi cesta še kakih 50 večjih in manjših ovinkov in tako se trije kilometri zračne razdalje podaljšajo v približno 10 kilometrov dolgo cestno progo. Vse kaže, da se jim je pri gradnji ceste zelo mudilo, ker niso ublažili niti enega prirodnega terenskega ovinka. Zanimivo je še to, da medtem ko je steza od severnega konca Tipane do že omenjene najvišje cestne točke (767 m), dolga komaj 600 metrov, je cesta med obema točkama desetkrat tako dolga, to je šest kilometrov, zato pa je vožnja po njej tako zanimiva in prijetna, da bi se je človek nikoli ne naveličal.

Opoldanski avtobus ne vozi v Platišče, tja vozi samo popoldanski, ki prispe v Tipano bolj proti večeru in ne prihaja do srede vasi, temveč postaja pri zadnjih južnih hišah, blizu starega zapuščenega zvonika, od koder je izpeljana nova cesta do Platišča.

V avtobusu je vladalo ves čas veselo ozračje. Bili so v njem večinoma mladi ljudje, ki so se peljali domov v Platišče, prav tako vesela je bila tudi pokrajina. Na desni strani nad cesto gozd, tudi na levi strani pod cesto gozd, ki nam pa ni zastiral razgleda. Ovinki in ovinki neprestano šoferjevo trobentanje je skrbelo za to, da nismo nanje pozabili. Signale smo morali poslušati samo mi potniki, ker nismo na vsej poti srečali žive duše. Cesta gre do glavnega ovinka vzporedno z dolino Krnahte, ki je pa ni videti, ker je pregloboko spodaj. Tudi vas Debeliši, ki je edina v soteski Krnahta, se ne vidi. Zato pa je videti daleč naokrog vso pokrajino, vso zapadno Beneško Slovenijo do Malega in Velikega Krmana s 1710 metrov visokim Camponom, kjer izvira Bedroša, ki se pri Nivicah izliva v Ter; in v ozadju še višjo gorsko verigo Muzcov, ki ločijo Rezijo od Zahodnobeneške Slovenije.

Mnogo bliže, da bi jo skoro z roko prijel, leži Viskorša, od koder je speljana cesta v Sedlišče in Brdo v Terski dolini. Viskorša počiva v naročju ljubeče prirode. Tak vtis mi je napravila, ko sem jo gledal, kako se udobno preteguje v pičtvi, nečicam (nečkam) podobni, proti Krnahti nagnjeni vdolbini. Poldrugi kilometer pred nami, na severu, pa se je pojavila nad reko Krnahto, ki izvira pod Breškim Jalovcem, vasica istega imena, ki je v porečju Tera zadnja naselbina na jugovzhodu. Ko cesta iz severne smeri zavije proti jugovzhodu, smo, po najvišji točki (767 m), že v porečju Nadiže.

Od te točke naprej se obzorje še bolj razširi. Pokrajina se spremeni, postane bolj ravna in zračna, dihanje bolj prosto, duša bi hotela zbežati za pogledom. Viden je tudi vzhodni del gorske verige Drnohle s Kobariškim Stolom, na jugovzhodu Razor in Matajur in tam daleč na vzhodu, onstran Kobarida in Soče, 2245 m visoki Krn. Na desni strani pod cesto se ti zopet prikaže Tipana v svoji zeleni kotlini, na levo pa precej obširna ravnina in na severnem koncu te ravnine, na vznožju Breškega Jalovca vas Breže. Še nekoliko minut in zagledal sem kakih 120 m pod seboj Platišče, kamor smo po ostrih serpentinah kmalu prispeli.

Kdor bi si želel v nekaj dneh ogledati zapadno beneško Slovenijo, bi moral odpotovati z opoldanskim avtobusom iz Vidma v Tipano in s popoldanskim od tukaj v Platišče, kjer lahko prenoči; drugo jutro pa iz Platišč do pod Viskoršo in od tukaj peš skozi Viskoršo, Brdo do vasi Ter v Terski dolini in od tukaj z avtobusom zopet v Videm.

DRAGO GODINA

Solistični koncert Vladimira Ružjaka v atriju Knežjevega dvorca v Dubrovniku

Gospodarstvo v svetu

Ravnovesje med vlogami in potrošniškimi krediti

Na poti vsklajanja blagovno-denarnih odnosov so ob zaključku letošnjega prvega polletja v Jugoslaviji dosegli pomemben uspeh. Po podatkih Narodne banke so hranilne vloge v juniju letos dosegle obseg potrošniških kreditov. Nasproti 90,5 milijard, kolikor so znašali potrošniški krediti na račun posojil z azadovoljitev raznih potreb, se je pojavil znesek 90 milijard dinarjev skupnih prihrankov prebivalstva.

Razširitev reške luke

Nedavno sprejeti načrt za obnovo in razširitev reške luke za obdobje od leta 1961 do 1965 predvideva dograditev pristaniških objektov, zgraditev novih operativnih obal ter rekonstrukcijo in razširitev železniških naprav z skupnem znesku 10 milijard dinarjev. Polovico teh sredstev bo zagotovila reška luka v tem petletnem obdobju, drugo pa bodo dobili s krediti in železniškimi investicijami. Načrt, ki so ga sestavili strokovnjaki Jadranskega instituta jugoslovanske akademije, predvideva predvsem temeljito obnovo tistih naprav, ki jih je reška luka imela pred drugo svetovno vojno, zdaj pa so za normalno pristaniško poslovanje neuporabne. Načrt predvideva tudi nadaljnje povečanje prometa v reški luki v skladu s splošnim napredkom gospodarstva. Računajo, da bo blagovni promet skozi Reko v teh petih letih narastel za približno milijon ton, tako da bo leta 1965 znašal 5 milijonov ton.

Proizvodnja sladkorja v Evropi

Po zadnjih ocenah o proizvodnji sladkorja iz sladkorne pese bo Evropa v tekočem letu pridelala 17,3 milijona ton sladkorja, kar je za poldrugi milijon ton manj od lanske proizvodnje. Računih pridelala 7,9 milijo- Zahodna Evropa bo po teh nov ton, lani 8,7 milijonov ton, Vzhodna Evropa pa 9,3 milijona ton, lani 10,1 milijona ton sladkorja.

Nemška proizvodnja jekla se veča

Po še nepopolnih in nedokončnih podatkih zahodnonemškega statističnega zavoda je Zahodna Nemčija v prvih sedmih mesecih letošnjega leta proizvedla okoli 9,6 milijona ton surovega jekla in 14,95 milijona ton litega železa. Lansko leto je v istem obdobju zahodnonemška plavžarska industrija dala 16,3 milijona ton surovega jekla in 11,83 milijona ton litega železa. Potem takem je letošnja proizvodnja narastla za 3,3 milijona ton surovega jekla in približno 3 milijone ton litega železa.

Bejrut dobi posojilo?

Oblasti male zato pa bogate državice Kuweit ponovno proučujejo prošnjo bejrutskih oblasti glede posojila v višini 5 milijonov funtov. Tu ne gre za posojilo, ki bi ga prosil Libanon, pač pa prosi za posojilo bejrutska občinska uprava, ki ta sredstva potrebuje za izvedbo svojega urbanističnega načrta. Zadeva se vleče že nekaj časa, kajti bejrutska občinska uprava nudi dvoodstotne obresti, Kuweit pa zahteva 4 odstotke. Zdi se, da so kuweitski finančni krogi pristali na 3 odstotke, ki bi bejrutske finančne kroge sprejemljivi.

Modernizacija jug. tekstilne industrije

V jugoslovanskem tisku in javnem mnenju se pogosto poudarja premajhna izbira tekstilnega blaga. Industrija, ki je bila tarča napadov, zvrača krivdo na trgovsko mrežo, ki da ne zna posredovati blaga potrošnikom in zahteva od industrije razmeroma malo vzorcev, kar ni v skladu z željami potrošnikov. Ne glede na to zvračanje krivde z ramena na ramo je jugoslovanska tekstilna industrija zabeležila v lanskem in letošnjem letu nov napredek. V teku lanskega in letošnjega leta so se namreč začele gradnje ali so bile že dograjene nove zmogljivosti tekstilne industrije, ki bodo dale več milijonov kvadratnih metrov tkanin na leto. Tako so na primer v tekstilnem kombinatu «Raška» v Novem Pazaru spustili v pogon novo predilnico, tkalnico in oddelek konfekcije, kjer bo zaposlenih v celoti 1000 novih delavcev. Znano podjetje «Varteks» iz Varaždina širi svoje podjetje s sredstvi 1 milijarde 600 milijonov dinarjev, kar bo dalo zaslužka novim 4.500 delavcem. Podjetje «Čatekš» v Čakovcu prav tako širi svojo zmogljivost, v Bihaču pa bodo začeli graditi novo predilnico z 20.000 vreteni. Prav tako širi svoje obrate tudi znana predilnica in tkalnica v Dugi Resi.

Hkrati s to vestjo dodajamo še vest, da je Jugoslavija odkupila od Sirije 4 milijone ton bombaža iz minule letine, Sovjetska zveza pa je od iste države kupila 9 milijonov ton iste surovine.

Radio in televizija

Petek, 12. avgusta 1960

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.30: Drobiž od vsepovsod; 12.00: Za vsakogar nekaj; 12.45: V svetu kulture; 12.55: Orkester Douglas; 13.30: Glasba po željah; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Boris Mihalič: «Arhitekt Pier Luigi Nervi»; 18.10: Glasbeni kaleidoskop; 19.00: Franc Orožen: «V Mali Aziji in na Bližnjem vzhodu»; 19.15: Skladbe E Elgarja in V. Williamsa; 20.00: Sport; 20.30: Operetna fantazija; 21.00: Umetnost in prireditve v Trstu; 21.20: Naš juke box; 22.00: Mario Kalin: «Industrija konserviranja juha»; 22.15: Koncert sopranistke Hilde Hoeizl, pri klavirju Zdenka Lukec-Carjeva; 22.45: Mambi, sambe in cha cha cha; 23.30: Do poinoči v ritmu in melodiji.

Trst

12.10: Treja stran; 14.15: Franco Russo pri klavirju; 14.33: «Ritorno da Poggio Boschetto», po romanu Manlia Ceccovinija; 15.05: Pianist Friedrich Gulda; 15.25: Program trzaškega jazzovskega krožka.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lanka glasba; 13.40: Kmetijski nasveti; 13.45: Popevke in ritmi; 14.30: Domače aktualnosti; 14.40: Bosanske in hercegovske pesmi; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Orkestri Halletz, Kostellanetz in Stott; 16.00: Za vas pojo; 16.30: Današnje teme; 16.45: Pesna čajanka; 17.30: Iz operne sveta; 18.00: Prenos RL; 19.00: Skladbe R. Addinsela in H. Batha; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Franca Wessa; 22.35: Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

6.30: Vremenske razmere na italijanskih morjih; 11.00: Italijansko gledališče v dobi Risorgimenta; 12.10: Pojo Abbate, Negroni, Villa; 13.00: Operno gledališče; 13.55: Vremenske razmere na italijanskih morjih, 16.00: Današnji pevci in včerajšnje pesmi; 16.30: Veliki pomorščaki: Sebastian Caboto; 16.45: Italijanski delež pri astronomskih odkritjih; 18.30: Glasbena fantazija; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Orkestra Mueller in Heath; 21.00: Simfonični koncert; 22.30: Saksofonist S. Bechet; 23.20: Kolesarske dirke za svetovno prvenstvo; 23.45: M. Gould in njegov orkester.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Eno uro med nami; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: «Severnica» - moda; 14.00: Plesni motivi; 14.45: Parada orkestrov; 15.40: Solist Mendez; 16.: Galerija belkanta: Claudia Muzio; 16.20: Pojo Di Capri, Negroni, Fasano; 16.40: Jazzovski mojstri: Lionel Hampton; 17.: Karajan in Straussovi valčki; 17.30: Glasbeni variete; 18.35: Plešite z nami; 20.30: «Il vostro spettacolo»; 21.45: Togliani in B. Curtis; 22.00: Večerna glasba.

III. program

17.00: Skladbe C. Debussyja; 18.00: Obzorja; 19.00: Benetke v 14. stoletju; 19.30. B. Porena: Drugi koncert; 19.45: Tuji tisk v Rimu; 20.00: Vsakovečerni koncert: Mozart, Prokofjev; 21.30: Enodejanka I Sveva «Resnica»; 22.30: Pregled upodabljajoče umetnosti; 23.00: Straussov «Kvartet».

Slovenija

8.05: Operne melodije; 8.20: Počitniško popotovanje od strani do strani; 8.35: S sprejemnikom na dopust; 9.00: Glasbeni variete; 9.55: Klavir v ritmu; 10.10: Vilko Ukmar: Novelete za violončelo in klavir; 10.40: Pevka Judy Garland; 11.00: S triom Avgusta Stanka; 11.15 Od dinamita do Nobelovih nagrad; 11.35: Joseph Haydn: Koncert za violončelo in orkester; 12.00: Dobra volja je najbolja; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25 Orkester Pierre Dorsey; 12.40: Izpod Zelenega Pohorja; 13.30: Melodije po vašem okusu; 14.30: Prireditve dneva; 14.35: Priljubljeni dvospevi; 15.40: Zbor JNA p. v. Slobodana Krstića; 16.00: Humoreska Cehov: Podčastnik Prišibejev; 16.20: Parada plošč; 17.20: Blaž Arnič: Z vlakom, kantata; 18.00: Pojo Doris Day; 18.15: Vaški kvintet s pevci; 18.30: Iz naših kolektivov; 20.00: Mandoline in godala; 20.15: Zunanjepolitični pregled; 20.30: Balet skozi stoletja; 21.10: Girolamo Frescobaldi: Gagliarda; 22.15: Od comba do big banda; 23.10: Počasni valček; 23.20: Pojte z nami 23.50: Prijeten počitek!

Ital. televizija

13.30: TV šola: Glasba in zborovsko petje, Zgodovina in državljanska vzgoja, Znanstvena opažanja; 18.30: TV za mladino: Popotovanje po Holandski, Finski, Avstriji itd.; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Televizijska uprizoritev Akremanovih «Dekliet z zelenimi lasmi». Ob koncu kronika kolesarskih dirk za svetovno prvenstvo.

Jug. televizija

Morebitni prenos italijanske televizijskega programa.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Če vas bodo prosili za nasvet, bodite skrajno previdni, posebno če gre za kako važno zadevo. Odkrili boste novo ljubezen.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V dopoldanskih urah bo precej zmešnjave. Krivi boste sami, ker nepripravljeni spreminjate delovni načrt. Večer bo kar prijeten.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Predlog, ki ste ga dobili, se vam ne zdi vreden vašega zanimanja. Pa se motite, saj bo prinesel nepričakovane rezultate.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) V dopoldanskih urah boste imeli vrsto nevšečnosti, Pa ne bo šlo vse narobe, ker se boste spoznali z zelo vplivno in hkrati zanimivo osebo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne izdajajte lastnih načrtov in zmbicij ljudem, ki se za vašo dejavnost ne zanimajo in se nanjo niti ne spoznajo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Odločni bodite in če je potreba tudi grobi, kajti braniti boste morali interese, ki ne bodo le vaši. Precej utrujeni boste.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Kar vrsta prijetnih presenečenj. Stari načrti, ki ste jih že zavrgli, bodo prišli ponovno na površje.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Možno je, da se začne delo ali posel, ki bo velike zadoščenje in uživali hvaležnost.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Fizično in umsko boste na višku, to vam bo tudi koristilo, ker boste imeli opravka z ljudmi, ki se vam bodo postavljali po robu.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne zanimajte se samo za zadeve, ki so neposredno v načrtu, pač pa obdelajte širši načrt. Nekaj prijetnih ur v družbi lubljene osebe.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) S silo ne boste nič opravili. Včasih je bolje za trenutek popustiti, da bi na to lahko ponovno prevzeli iniciativo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V poklicnem delu boste vsekakor zmagovali, ne bo pa tako v čustvenih odnosih, kjer boste doživeli prav grenko razočaranje.

Goriško-beneški dnevnik

Sprehod med stojnicami pod platnenimi strehami

Tudi sredi poletja je živahno na četrtkovem sejmu v Gorici

Veliko kupcev iz Jugoslavije - Radovedneži in kupci okoli dveh črncev

Včeraj je bil v Ul. Cadorna običajni četrtkov sejem, ki se je močno uveljavil, odkar so odprli mejo za obmejni osebni promet. Lepo vreme je zelo ugodno vplivalo na obisk. zlasti v zgodnjih dopoldanskih urah je bil obisk precej velik. Kakor vedno so tudi včeraj predstavljali kupci iz Jugoslavije največji del odjemalcev. V primeri s prejšnjimi trgi pa je bil včeraj obisk nekoliko slabši ali vsaj število kupčij je bilo nekoliko manjše, ker se kupcem iz Jugoslavije ne izplača menjati dinarja po tečaju, ki je zanje neugoden.

Izbira je bila kot vedno precej pestra. V Ul. Boccaccio so prodajali različne lončenice v cvetju; gospodinje so jih občudovale, denarja iz žepa pa niso spravile.

V okviru splošnega zanimanja za vprašanja črnega kontinenta so sejmarji z velikim občudovanjem opazovali tudi dva črnca, ki sta že nekaj četrtkov redna prodajalca. Pred meseci sta prodajala poseben preparat, ki ublaži zobne bolečine, zadnji krat pa sta se posvetila prodajanju moških spodnjih majic, ki so sicer nekoliko rumene barve, toda v primeri z njunim črnim obrazom so povsem bele. Tudi njuna govorica ju izdaja za tujerodca, vendar sta zelo simpatična in okoli njune stojnice je vedno polno ljudi: najprej so prišli k njima zaradi radovednosti, odhajali pa so s paketom pod pazduho. Zelo se je uveljavila posoda iz plastičnih mas. Kar trije kramarji so imeli razstavljeno to moderno posodo, ki je prijetna za oko in praktična, da so ženske naravnost zaljubljene vanjo. Omenimo naj še ženske okraske, najrazličnejše žensko perilo, bebice iz plastike, poletne koše, ki niso napravljeni po zadnjih modnih modelih, so pa zaradi tega poceni in pripravni.

Pod ogromnimi platnenimi strehami je bilo veliko obuval za moške in ženske. Marsikatero žensko so zamikali lahki brezpetniki, ki so imeli naravnost reklamno ceno — 1.000 lir. Pregled ne bi bil popoln, če ne bi omenili kuhinjske posode, gospodinjskih pripomočkov za stiskanje zelenjave (česna, čebule, paradižnikov itd.) ki prikrajšajo gospodinji precej dela pri kuhanju, pa orodja (po 100 lir kos), ki pride zelo prav v vsaki hiši.

Nekaj pred 13. uro so kramarji pospravili blago in veliko platnene strehe ter se odpravili drugam, da bi s svojimi konkurenčnimi cenami in kričavim načinom prodajanja dobili nove kupce. Zanje ni poletnih počitnic, vsak četrtek pridejo k nam na točno odkazana mesta in vedno znova preiskušajo, svojo srečo, ki je marsikdaj odvisna tudi od njihovega razpoloženja, prepričljivosti v opevanju razstavljenega blaga in volje kupcev, da zgrabijo za trnek, ki jim ga nastavljajo.

V Ul. Ascoli bodo polagali kanalizacijo

Goriško županstvo nam je sporočilo, da bodo pričeli 16. avgusta kopati jarek za kanalizacijo v tistem delu Ul. Ascoli, ki je blizu Largo Pacassi. Zaradi omenjenih del bo Ul. Ascoli zaprta za vsak promet.

V tem delu ulice je v zadnjih mestih nastalo obsežno gradbišče. Podjetje Drossi je namreč na obsežni parceli, ki je nastala, ko so podrli stara poslopja, pričelo graditi več stanovanjskih poslopij. Podoba tega kraja se je še celo spremenila, ko so pred nekaj dnevi dokončali podiranje velike stare vogalne hiše, v kateri je bila svojčas gostilna «Črni maček». Lahko rečemo, da je takorekoč čez noč postala ta četrt povsem spremenjena. Pogledov ne zaustavljajo vkup stisnjene hiše, nič več ni čutiti tistega morečega pritiska, ki je obšel človeka, ko je na primer hodil po Largo Pacassi. Monotonijo sivih barv krušljivega ometa razbija, če drugega ne, rdeča barva novih zidov, ki se naglo dvigajo iz tal. Na tem kraju se bo čez leta, ko bodo zaključili «bonifikacijo» starega mesta, zaključila glavna prometna žila našega mesta, ki bo predstavljala podaljšek obeh Korzov.

DEZURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna D'Udine, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

Izlet SPD na Banjško planoto

V sredo zvečer se je sestal odbor Slovenskega planinskega društva v Gorici, ki je med drugim sklenilo organizirati v nedeljo 28. avgusta enodnevni izlet na Banjško planoto po lešnike, ki rodijo ravno v tem času.

Izletniki naj se zberejo ob 6.45 pred kolodvorom v Novi Gorici, od koder se bodo z avtobusom odpeljali ob 7. uri do Avč. Povratek zvečer. Prijave sprejemajo v kavarni Bratuš.

Pregledali so tudi možnosti za organizacijo avtobusnega izleta v Koper in Piran v mesecu septembru. Podrobnejša navodila glede vpisa bodo še pravočasno sporočili.

DAROVI

Namesto cvetja na grob Ferdinanda Rolicha je darovala družina Kumar 2.000 lir za Dijaško Matico.

Udeležencem izleta na Plitvička jezera

Goriškim udeležencem našega izleta na Plitvička jezera, ki bo v nedeljo in ponedeljek 14. in 15. avgusta, sporočamo, da bo avtobus, ki bo imel številko 6 (šest), pobral izletnike po vaseh po sledečem voznem redu:

Izpred cerkve v Sovodnjah bo odpeljal v nedeljo zjutraj ob 4.30, s trga pred cerkvijo v Standrežu ob 4.40, čez Podgoro (zbirališči sta pri gostilni, pri zadrugi in pri Trpinovi gostilni) bo peljal ob 4.50; ob isti uri naj bodo pri spomeniku v Pevmi izletniki iz Pevme in z Oslavja; izpred Bratuševe kavarne bo odpeljal ob 5. uri na prehod Rdeča hiša ter od tam dalje v smeri proti Postojni, kjer bo kratek postanek, da se priključimo koloni tržaških avtobusov.

Ob vstopu v avtobus bo vsak izletnik dobil bloke za hrano in prenočišče s številko sedeža v avtobusu.

Podrobnejša navodila berite na tržaški strani. Vsem priporočamo, naj bodo na zbirališčih nekaj minut pred odhodom avtobusa, ker ne bomo nikogar čakali.

Umrl je Peter Devetak

Po daljši bolezni je umrl sedlar 64-letni Peter Devetak iz Sovodenj. V sredo je še delal v svoji delavnici v Gorici, potem pa mu je nenadoma postalo slabo. Zdravnik ga je ob 21. uri poslal v bolnišnico, toda ob enih v noči na četrtek je umrl zaradi bolezni na srcu, za katero je trpel precej let.

Pokojnik je zapustil ženo ter 3 odrasle otroke, dva sinova in eno hčer. Po naravi je bil miren in priden delavec. Njegove posmrtne ostanke bodo ob 18. uri pripeljali iz mrtvašnice civilne bolnišnice v Gorici v hišo žalosti v Sovodnje, od koder se bo razvil pogreb na domače pokopališče.

Prizadeti družini izrekajo sožalje vaščani in naše uredništvo.

Gorica - odprto mesto

Odkrili so precej okvar na plinski napeljavi

Kjer je pred nekaj dnevi bila na delu skupina nemških izvedencev, ki išče poškodbe na plinski napeljavi za mestno plinarno, tam je že nekaj dni na delu več skupin delavcev, ki so skopali precej jam, da bi okvare na ceveh popravili.

Postopek za ugotavljanje okvar na plinskih ceveh, iz katerih uhaja plin, je zelo enostaven, pa tudi hiter. Vsega skupaj so potrebni samo štirje ljudje, in sicer šofer, ki vozi vozilo s kompresorjem, dva delavca, ki s pnevmatičnima kladivoma vrtata luknje v asfalt, ter strokovnjak, ki vtika v luknje napravo, ki ugotavlja prisotnost plina.

Luknje vrtajo v razdalji dveh metrov ene od druge nad cevjo, ki je v zemlji. Delo gre prav hitro od rok in delavcem se pozna, da jim ne dela težav. Zelo naporno je vrtanje lukenj, ker pnevmatična kladiva treseta in sta tudi precej težka.

Strokovnjaki so bili te dni na delu med Travnikom, in Catterinijevim trgom. Uhajanje plina so ugotovili na več krajih v Ul. S. Pellico, v ulicah Carducci, Orzoni in drugje.

Mestna plinarna je to akcijo pokrenila zaradi tega, da bi zmanjšala odstotek izgubljenega plina zaradi starih napeljav, predvsem pa zaradi tega, da bi odpravila vzroke za nastajanje hujših nesreč.

Odločba prefekture o vožnji tovornikov

Prefektura nam je sporočila, da se izjemno dovoljuje v nedeljo 14. avgusta vožnja naloženih tovornikov z nosilnostjo nad 50 stotov. Zaradi izrednih razmer je dovoljeno med prazniki in vse do 30. novembra letos prevoz tovorov nad 50 stotov sladkorne pese za rafinerije. Šoferji bodo morali paziti, da bo tovor stabilen in da se bodo izogibali prometnih cest.

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Napravimo konec zločinstvu», J. Babillee, J. M. Bory.

VERDI. 17.00: «Ženske brez moških», M. Van Doren, R. Antonyth.

CENTRALE. 17.30: «Sleparji», J. Moreau, F. Lemaire.

VITTORIA. 17.30: «Oči priče», S. Queen, D. Clarke, mladoletnim vstop prepovedan.

MODERNO. 17.00: «Amsterdam, operacija diamanti», E. Bartok, P. Finch.

TEMPERATURA VCERAJ

Včerajšnja najvišja dnevna temperatura 26,8 stopinje ob 14. uri, najnižja 14 stopinj ob 4,30; povprečna vlaga 60 odstotkov.

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

Poletni koši na četrtkovem sejmu

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

V Bologni prvi akt olimpijskih iger

Danes uradni začetek košarkarskega turnirja

Včeraj so razporedili udeležence predolimpijskega izločilnega tekmovanja po skupinah - Jugoslavija v C skupini z Madžarsko, Veliko Britanijo in Avstrijo

BOLOGNA, 11. — Danes se je sestala v športni palači mednarodna tehnična komisija, ki so jo sestavljali Jones (Vel. Britanija), Batacchi (Italija) in Carlovic (Nemčija). Komisija je sestavila spored tekmovanja na predolimpijskem turnirju v košarki.

Komisija je potrdila sistem tekmovanja. Moštva so razdelili v štiri skupine. Prvi dve ekipi se bosta plasirali za finalni turnir v dveh skupinah. Prve dve v vsaki skupini se bosta plasirali za končni turnir v Rimu, medtem ko se bosta tretjeplasirani ekipi še naknadno borili za pravico do udeležbe na olimpijskih tekmah.

Žreb je določil sledeči razpored po skupinah:

A — Belgija, Kanada, Nemčija in Tajlandija
B — CSR, Taiwan (Formoza), Suriname, Sudan in Španija
C — Madžarska, Jugoslavija, Velika Britanija in Avstrija
D — Poljska, Izrael, Švica, Grčija in Avstralija.

Turnir se bo začel 12. avgusta ob 22.15 s srečanjem Kanada - Nemčija.

Razpored tekmovanja v ostalih dneh pa je sledeč:

13. avgusta:
ob 9.00 uri Avstralija-Poljska
ob 10.30 Suriname - Sudan
ob 16.00 Grčija - Izrael
ob 17.30 Belgija - Tajlandija
ob 21.00 Taiwan - Španija
ob 22.30 Madžarska-Jugoslavija

14. avgusta:
ob 9.00 Avstralija Švica
ob 10.30 Belgija - Nemčija
ob 16.00 Vel. Britanija-Avstrija
ob 17.30 Sudan - Španija
ob 21.00 Suriname - CSR
ob 22.30 Poljska - Izrael

15. avgusta:
ob 9.00 Madžarska - Avstrija
ob 10.30 Jugoslavija-V. Britanija
ob 15.30 Španija - CSR
ob 17.00 Izrael - Švica
ob 20.00 Poljska Grčija
ob 21.30 Sudan - Taiwan
ob 22.30 Tajlandija - Kanada

16. avgusta:
ob 9.00 Švica - Grčija
ob 10.30 Španija - Suriname
ob 16.00 Izrael - Avstralija
ob 17.30 Madžarska-V.Britanija
ob 21.00 Belgija - Kanada
ob 22.30 CSR - Tajlandija

17. avgusta:
ob 9.00 Nemčija - Tajlandija
ob 10.30 Avstrija - Jugoslavija
ob 16.00 CSR - Sudan
ob 17.30 Švica - Poljska
ob 21.00 Grčija Avstralija
ob 22.30 Taiwan - Suriname

18. avgusta bo tekmovanje prve, naslednjega dne pa druge finalne skupine. 20. avgusta pa bo kvalifikacijsko srečanje za peto ekipo, ki se bo udeležila končnega turnirja.

* * *

Danes sta prispeli v Bologno košarkarski reprezentanci Velike Britanije in Poljske. Do sedaj je prisotnih že 12 moštev. Ostala, šest po številu, pa so najavila prihod za jutri.

Italijanski nogometaši za olimpijski turnir

RIM, 11. — Tajništvo italijanske nogometne zveze je danes zjutraj poslalo olimpijskemu odboru seznam z imeni 19 igralcev olimpijske nogometne reprezentance in uradnih spremljevalcev.

Nogometaše bodo spremljali podpredsednik FIGC dr. Artemio Franchi, tajnik zveze dr. Romolo Ronzio, komisar za sestavo reprezentance Giuseppe Viani, njegov tehnični pomočnik Dino Canestri in trener Nereo Roco. Za reprezentanco določeni igralci pa so sledeči:

Alfieri Luciano, Baldisseri Giandomenico, Bulgarelli Giacomo, Burgnich Tarcisio, Cella Giancarlo, Fanello Giovanni, Favalli Armando, Ferrini Giorgio, Magistrelli Luciano, Noletti Gilberto, Pelagalli Ambrogio, Rancati Orazio, Rivera Giovanni, Rossano Giorgio, Salvadore Sandro, Tomeazzi Ugo, Tumburus Paride, Trapattoni Giovanni, Trebbi Mario.

KOSARKA

MESSINA, 11. — V tekmah na turnirju za pokal «Cesare Lo Forte» je moška petorica Beograda premagala moštvo pariškega Racinga s 70:63 (32:21), medtem ko se je srečanje Polisportiva Messina — Lech Poznan končalo z zmago prvih 58:56 (27:17).

VATERPOLO

CATANIA, 11. — Od sobote ni vaterpolo turnir z udeležbo dalje bo v Cataniji mednarodklubov Jadran iz Splita, Lugana, Cus Jonica in Civitavecchie.

V soboto bosta srečanji Cus Jonica Lugan, Jadran - Civitavecchia.

DANES V BELLUNU

Nov rekord Leonijeve na 200 m

BELLUNO, 11. — Med lahkoatletskim mitingom je Giuseppina Leone danes za desetinko sekunde izboljšala lastni italijanski rekord v teku na 200 m s časom 23"7. Prejšnji rekord je atletinja dosegla 6. septembra lani med univerziado v Turinu.

Druga na isti progi je bila Valenti s časom 24"6. Med istim tekmovanjem je Bertonijeva izenačila lastni državni rekord v teku na 80 m z ovirami s časom 11"1, medtem ko je štafeta 4x100 m v postavi Bertoni, Valenti, Tizzoni in Leone pretekla progo v 46", kar je le za 3 desetnike sekunde slabše od državnega rekorda.

V teku na 110 m z ovirami je Svara zmagal 14"2 pred Zambonijem.

Svetovno kolesarsko prvenstvo

Danes finalne tekme na srednjih progah

Italijanski profesionisti za cestno vožnjo prispeli v Oelsnitz

KARL MARX STADT, 11. — Italijanski kolesarji, ki se bodo v nedeljo udeležili cestne dirke profesionistov za naslov svetovnega prvaka, so danes prispeli po 23 ur trajajoči vožnji z vlakom v Karl Marx Stadt.

V skupini italijanskih kolesarjev so Nencini, Battistini, Massignan, Pambianco, Defilippis, Ronchini, Carlesi, Brugnami in Tinazzi, ki je določen za rezervo. Vsi so več ali manj optimisti in pri najboljšem zdravju, le Nencini in Massignan se včasih pritožujeta zaradi bolečin, prvi v prsih, drugi pa v mišicah.

Battistini je izjavil, da sta po njegovem mnenju favorita za zmago Van Looy in Anquetil.

Italijanski profesionisti so takoj odšli v Oelsnitz, kjer so že od včeraj holadski kolesarji. Belgijci so danes prispeli v Leipzig in so nato z avtobusom nadaljevali pot. Manjkajo samo še Francozi.

Jutri zjutraj bodo Nencini in člani italijanske ekipe prevozili kakih 140 km. Izvedelo se je, da bodo v italijanski diletantski ekipi za cestno vožnjo Trapé, Magnami, De Rosso, Cerbini, Sarazin in Zanchetta, medtem ko bo Zaimbro za rezervo.

Jutri zvečer bo na kolesarskem dirkališču finalno tekmovanje profesionistov na srednjih progah. Finalisti so Pizzali (Italija), Verschueren, De Paepe (oba Belgija), Wierstra, Koch, Houwelingen (vsi Holandska), Timoner (Španija), Bucher (Švica) in Raynal (Francija).

Športne novice iz Kopra

Fafangel se v Splitu pripravlja za olimpiado

Ločeno nogometno prvenstvo koprskega in goriškega okraja?

Koprčana Mario Fafangel in Janko Kosmina, ki bosta zastopala Jugoslavijo na olimpiadi v Neaplju v razredu jadrnic «Star», sta zdaj na zaključnih pripravah v Splitu.

Olimpijski odbor je določil Fafangela na osnovi številnih uspehov doma in v tujini. Zlasti se je uveljavil na zadnjem treningu v Splitu, ko je v štirih regatah premagal svojega glavnega tekmeca Ninčevića.

Fafangel in Kosmina bosta tekmovala v Neaplju z jadrnico «Cha-cha III», ki jo zdaj v Splitu temeljito pregledujejo, da bi odstranili morebitne pomanjkljivosti. V Neaplju bo precej huda konkurenca, saj bo v razredu «Star» nastopilo 28 ekip.

V Splitu se jugoslovanska reprezentanta poglabljata predvsem v teorijo jadranja (proučevanje pravil, regatne taktike in podobno). Hkrati posveča vso pozornost jadranju v pogojih šibkega vetra, saj je za neapeljski zaliv znano, da bolj poredko piha močnejši veter.

* * *

Od danes, do 14. avgusta bo v Londonu evropsko prvenstvo v veslanju za ženske. Ker te discipline niso predvidene za olimpijske igre lahko rečemo, da bo v Londonu «mala ženska olimpiada» v veslanju. Jugoslavija si precej obeta od ene je reprezentance, ki jo bo tokrat sestavljala ekipa ženskega četverca Arga iz Izole. V njej so Libera Bernetič, Mira Ipsa, Milena Slamič, Marica Leban in krmarka Zlata Pole-nel. Ekipo bo vodil znani izolski trener Miran Blažina.

Izolčanke so se za nastop v Londonu pripravljale že od sveseni. Vsak dan so imele treninge in danes lahko rečemo, da so v zadovoljivi formi. To da so v zadovoljivi formi. To dokazuje tudi nedavno prvo mesto na Bledu, ko so pustile za seboj lanske zmagovalke blejske regate Romunke. V Londonu bodo jugoslovanskim tekmovalkam najnevarnejše predstavnice Sovjetske zveze in Romunije.

* * *

V koprskem in goriškem okraju resno razmišljajo o reorganizaciji nogometnega prvenstva. Sedanja oblika enotne primorske lige je namreč mnogo sikatero društvo spravila v finančne težave. Razdalje med Piranom, Tolminom, Idrijo in Koprom so namreč tako velike, da so taka srečanja kar krepko izpraznila klubske blagajne. Zato so vodstva klubov z odobravanjem sprejela zamisel, da bi jeseni organizirali posebej koprsko in posebej goriško nogometno ligo. Tekmovanje bi se začelo okrog 15. septembra. V koprski ligi bi igrali Izola, Tomos, Sidro, Postojna, Tabor in Ilirska Bistrica, zelo verjetno pa se bodo vključili še Vodna skupnost (Koper), Pivka, Herpelje in Smarje. V goriški ligi pa bi igrali Tolmin, Rudar, Primorje, Anhovo, Branik in Adria, nadalje verjetno Vipava in nekateri nogometni aktivi večjih krajev.

Iz Zahodnega Berlina se je vrnil osmerec izolskega Arga, ki se je udeležil tradicionalnih veslaških regate v tem mestu. Čeprav so Izolčani nastopili z izposojenim čolnom, so zasedli v močni mednarodni konkurenci tretje mesto. Razen tega je del posadke nastopil tudi v četvercu s krmarjem in zasedel četrto mesto. Uspehe izolskih veslačev je treba vsekakor pozdraviti, saj je Vzhodni Berlin glede veslanja znan po vsej Evropi. V njem je namreč kar 25 močnih veslaških klubov.

* * *

Koprski okraj je dobil prvih pet nogometnih trenerjev. Na tečaju za trenerje v Rovinju je namreč z uspehom opravilo pet nogometašev: Jelenič (Tomos), Karačić (Izola), Rodović (Izola), Horki (Sidro) in Turčinović (Koper). Tečaj je trajal 16 dni in so na njem predavali najboljši slovenski nogometni strokovnjaki. Trenerji so se obvezali, da bodo določeno dobo delali v svojih matičnih društvih.

Olimpijske vesti

Consolini bo prečital olimpijsko prisego

Jugoslavija v Rimu s 126 tekmovalci
Reprezentanco bo vodil Miko Tripalo

SCHIO, 11. — Adolfo Consolini, ki je sedaj na skupnem treningu italijanskih atletov bo prečitaj olimpijsko prisego na stadionu ob začetku rimskih iger. Consoliniju je glavni tajnik Conija poslal sledeči telegram: «Vesel sem, da ti moram javiti, da so te izbrali za prečitanje prisege olimpijske formule. Ta naloga te dvigne kot simbol vseh atletov sveta in je v čast kapetanu plavih».

* * *

BEOGRAD, 11. — Olimpijski odbor Jugoslavije je objavil, da bo Jugoslavija zastopana na olimpijskih igrah v Rimu 126 tekmovalcev, 13 trenerjev in 13 funkcionarjev.

V posameznih disciplinah bo sledeče število športnikov:

Lahkoatletika 22, boks 4, kolesarstvo 5, telovadba 9, nogomet 18, jadranje 4, kajak 4, košarka 12, sabljanje 2, plavanje in vaterpolo 21, rokoborba 6, streljanje 6 in veslanje 13.

Vodja olimpijske reprezentance je predsednik glavnega odbora mladine Jugoslavije Mika Tripalo.

* * *

PARIZ, 11. — Francoski olimpijski odbor je danes zjutraj objavil število tekmovalcev, ki bodo zastopali francoske barve na olimpijskih igrah. V reprezentanci je 253 tekmovalcev, 42 trenerjev in 70 oseb, ki imajo tehnične in uradne predstavniške funkcije. Skupno bo odpotovalo v Rim 365 oseb. Tekmovalci so razdeljeni kot sledi:

lahka atletika 35 moških in 7 žensk, veslanje 18, košarka 12, boks 8, kanu 9, kolesarstvo 15, sabljanje 21, nogomet 19, telovadba 12, dviganje uteži 6, hokej 16, rokoborba 9, plavanje 14 moških in 10 žensk, vaterpolo 11, streljanje 7 in jadranje 11.

* * *

RIM, 11. — Danes ob 18.30 je bilo na trgu, ki nosi ime po olimpijskih igrah, dvig korejske zastave. Svečanosti so prisostvovale poleg atletov in spremljevalcev tudi razne osebnosti, med katerimi je bil južnokorejski poslanik v Rimu.

Korejski atleti so pozdravili zastavo z levo roko prsih, medtem ko je godba finančne straže igrala njihovo himno.

* * *

RIM, 11. — Včeraj ob 18. uri so bili v olimpijskem naselju prisotni funkcionarji in atleti posameznih držav v sledečem številu: Argentina 2, Avstralija 3, Gana 9, Japonska 79, Velika Britanija 2, Britanska Gvajana 3, Indija 3, Indonezija 6, Kenija 1, Liberija 7, Pakistan 1, Romunija 18, Sudan 4, Somalija 5, Tunizija 20. Skupno 164 oseb. V Neaplju, kjer bodo olimpijske jadralne regate, pa je že 46 udeležencev.

* * *

RIM, 11. — Od včeraj zvečer deluje v notranjosti olimpijskega naselja kino na prostem, kjer predvajajo olimpijske filme v originalnem jeziku.

Zaradi prometne nesreče

Gert Potgiert resno ranjen

EDEMBOKEN, 11. — Južnoafriški lahkoatlet, svetovni prvak v teku na 400 m z ovirami, Gert Potgieter se je tako resno ponesrečil pri prometni nezgodi, da se ne bo mogel udeležiti olimpiade.

Skupno z njim sta se več ali manj ranila tudi druga dva atleta, ki sta se pripravljala za odhod v Rim. Gre za Edwarda Jeffreysa (Juž. Afrika), ki je v teku na 100 m dosegel 10"1 in nemškega atleta Junkerja.

Vsi trije so se vozili z avtom, ki ga je šofiral Jeffreys. Nedaleč od Mannheima je vozilo zaslo s ceste in je treščilo ob drevo. Najhuje je bil ranjen Potgieter, katerega so v bolnišnici v Heidelbergu takoj operirali. Operacija, zaradi zloma gornje čeljusti in drugih poškodb, je trajala tri ure. Jeffreysa in Junkerja pa so odslovili iz bolnišnice, a vseeno se bosta morala zdraviti še precej časa. Ni izključeno, da se Jeffreys ne bo mogel udeležiti olimpijskih iger, medtem ko bo Junker do tedaj že popolnoma okreval.

NOGOMET

Danska-Finska 2:1

KOPENHAGEN, 11. — Danesko olimpijsko nogometno moštvo je premagalo Finsko s 2:1 (1:1). Tekma je bila v prisotnosti 40.000 gledalcev na stadionu «Idraetsparken». V 30 srečanjih s Finsko, je Danska zmagala 21-krat.

* * *

BEOGRAD, 11. — Tudi v drugi trening tekmi pred odhodom v Rim je jugoslovanska nogometna reprezentanca zmagala proti moštvu iz Wormsa 4:1 (3:1). Jugoslovanski nogometaši so igrali nekoliko slabše kot proti tunizijski reprezentanci.

* * *

ZAGREB, 11. — Nogometaši zagrebškega Dinama so sinoč zmagali v Roterdamu, kjer so igrali s prvoplasiranim nizozemskim letošnjega holandskega prvenstva Feijenoordom. Tekma se je končala 5:1 v korist jugoslovanskega moštva.

MATEVŽ HACE 8.

KOMISARJEVI ZAPISKI

Druga knjiga

Mitraljez je zlahka streljal na bežeče Nemce

Noč je bila temna, oblačna in ostra burja je nosila debele kosme snega. Vsi so se zavijali v odeje in dolga šotorska krila. Stari borci so ljubili take temne snežene noči. Vedeli so, da sovražnik ne bo v majhnih skupinah čakal nad cesto, temveč da straši s svetlečimi naboji in tanketami in s tem dela hrup, ki se ga boje novinci. Nad dolgo vrsto borcev so se na gosto vsipale rakete. Bile so rdeče in belo-modre. Nekatere ženske so od strahu cepetale z nogami. Dva novinca sta hotela ob prehodu čez cesto dezertirati, pa ju je zagrabila močna roka komandirja Gusteljna.

«Kam pa vidva,» je zavpil in ju prijel za ovratnik.

«K mirnim ljudem in kjer bo bolje,» sta odgovorila novinca in poskušala zbežati.

«Od kod pa sta?»

«Z Bloške planote.»

«Ho, ho, vidva nista Bločana! Bločani so drugačni kot sta vidva. Marš v komoro!»

Prignal ju je k robu ceste, kjer sva stala z Bračičem.

«Ta dva sta jo hotela pobrisati kar za bežečim tankom.»

«V komoro!» je siknil Bračič in ju ostro pogledal ob svitu bleščeče rakete, ki se je razpocila nad našimi glavami. Komandir jima je pobral puški in ju oddal prvemu komorašu, ki je prihajal čez cesto.

«Če bosta spet dezertirala, vama bom šel bajte zažgat in vole vam bom pobral doma.»

«Oj ne, samo volov ne,» sta vzkliknila in se oprijela repa debele in visoke mule. «Rajši bi si dala odreti riti kakor pa, da bi nam pobrali vole,» sta zazmrmrala in proseče zrla na komandirja.

Komandir Jože je bil čudovito hraber fant, drzen, drugače pa zelo molčeč. Kadar se je razživel, je pravil o očetovih konjih in volih, pa o bloških volarjih, kako so zaljubljeni v vole, kako jih krmijo in negujejo. Nekateri imajo rajši svoje vole kakor pa svoje žene. In če je govoril z novinci, jih je vedno spraševal, koliko parov volov zrede doma in kakšni so. In ali imajo še tiste rjavce, ki jih je oče od tega ali onega gonil predlanskim po semnju v Ložu. Tudi Jože je zelo ljubil lepe konje in zalite vole. Večkrat je v šali rekel: «Za konje in vole moraš skrbeti, dekle pa samo raste, kakor grm za skednjem.» Ko so zadnji partizani prehajali čez cesto, je povedal: «Tista dva že ne bosta ušla iz čete, ker se bojita, da jima potem volov ne poberemo. Aj, take lepe vole imajo doma.» Zasmejal se je, ne meneč se za treskanje min in granat v bližini...

3. novembra. Zgodaj zjutraj smo prišli pod Petelinjek in se s Šercerjevo brigado ustavili na črti Vražji Vrtec-Petelinjek. Snežilo je kar naprej. Naravo sem čutil kakor neko daljno in hrepeneče tolažbo. Po vseh štirih bataljonih smo imeli kratke pomenke. Kajuh je s svojo veselo skupino prepeval in recitiral. Celo komandat Šercerjeve brigade, močni, širokopleči in šegavi Jaka Rihar, je stopil v sredo svojega bataljona in recitiral pesmi, mahal z rokami in bliskal z očmi okrog sebe...

Ves dan so iz Loškega potoka in Prezida grmeli topovi. Nizko nad nami so preletavali nemški lovci. Prišel je okrožni kurir in vodja okrožne tehnike Mlakar Franc ali Gerig, doma iz lepe partizanske gorske vasice Babne police, in povedal, da se jih je v civilnem taborišču nabralo kar precej. «Devetdeset jih je in vsi so nekam bolehni. Kar naprej sprašujejo, če bo kaj kmalu konec vojne.»

Intendant Poljec-Tone Žagar je delil zadnje cigarete, po tri na osebo. Borci so se razveselili in kadili. Bračič je z operativnimi oficirji proučeval karto. Luka je imel sestanek s komandirji Šercerjeve brigade. Luki so stari šercerjevci zelo zaupali. Te dni so se ga še bolj oklepali in ga neprestano spraševali. Orožarji so pregledovali orožje in šteli naboje po četah. Ugotovili smo, da je v zadnjih dneh dezertiralo iz Šercerjeve brigade čez štirideset novincev, večinoma belih. Puščali so orožje in odhajali.

V temni noči smo se premaknili na področje Prezid-Novi Kot in zasedli gozdne ceste. Še vedno je snežilo...

4. novembra. Oddelki nemške divizije so se v strelskih vrstah pomikali proti položajem Šercerjeve brigade. Nekateri so legali na zasnežene smreke in streljali. Gojenci podoficirske šole so se nekaj časa hrabro tolkli, potem pa so se hoteli umakniti. Nekateri so tekli in metali puške proč. Ustavili smo jih in postavili nazaj na položaje.

Ob koncu nekega podolgovatega laza je stal protitankovec Šercerjeve brigade in streljal v bližajoče se nemške tanke, ki so se počasi gugali sem in tja po lazu in streljali zdaj v rob gozda, zdaj visoko v vrhove. Bobnelo in bučalo je vseprek. Štab divizije je polegel ob topovih in streljal v gosto vrsto nemške pešadije, ki je bila petdeset metrov za tanki. Kmalu je začel neki tank goreti. Iz njega so švigale iskre in plameni. Drugi trije tanki so se obrnili in se gugajoče odpeljali nazaj. Za njimi se je obrnila tudi dolga vrsta nemških vojakov in začela teči. Mitraljez Šercerjeve brigade je zlahka streljal s šarcem na bežeče Nemce. Občudovali smo hrabrega mitraljezca z notranjskih hribov. Kmalu se je prizibal po zasneženem lzau ob robu gozda s šarcem na ramah. Pomežiknil je članom štaba: «Ajduš, smo jih, kaj? Kdo ima kakšen čik.» Bračič mu je dal pet cigaret. Mitraljezec je poskočil od veselja. Kipar Belač pa je legel pred top, ga skiciral v rjavo beležnico, se smejal mitraljezcu in rekel: «To je zdravje...» Kajuh je samo gledal. Nato je tiho dejal: «Nisem vedel, da ima tudi Šercerjeva tako hrabre borce.» Ves premočen je drgetal od mraza, ker ni imel dežnega plašča. Namignil sem kurirju Zbačniku, da sta odšla na rob gozda, kjer so goreli ognji. Tam so se greli in sušili tudi drugi premočeni in prezebli kulturniki in ranjenci.

Ker so vedno večji oddelki nemške pešadije prodirali na naše položaje, smo sklenili, da se bomo tolkli samo do noči, potem pa se umaknili proti Snežniku. Z Bračičem sva pregledala položaj prvega bataljona, kjer je bil sovražni pritisk najmočnejši. Nekateri borci so ležali v snegu. Puške in zbrojevke so naslonili kar na nahrbtnike. Drugi so stali tesno debelih dreves streljali na Nemce, ki so vztrajno rinili naprej ob podpori topništva in minometov. Težka mina je udarila v krošnjo jelke, ji odbila vrh, ki je padel nekemu borcu na glavo, da je bil takoj v nezavesti.

Šercerjevci so Nemce spuščali prav blizu in jih reševali z mitraljezi. Po vseh štirih so Nemci vlekli svoje ranjence po snegu med jelkami. Borci so bili razpoloženi, zlasti ko je ukazal Bračič svojemu kurirju, naj da vsakemu po dve cigareti. Kurir je sklonjeno tekel po položaju od borca do borca in delil cigarete. Luka in Krt sta hodila po položaju Tretjega bataljona.

Tistega dne so se borci Šercerjeve brigade zelo dobro držali. Ukazali smo, naj zakurijo za borbeno linijo po dolinah večje ognje, da bi se vsi borci posušili. Pri tabornem ognju smo pod neko smreko ob svitu plamena pregledovali na karti področje, kamor bi se morali prebiti. Smer proboja smo označili po robovih gora med področjem Novi Kot-Jelen dol, nato pa bi med Jermen dolom in Babnim poljem prekoračili cesto in v hitrem pohodu prešli na področje Otrpovec-Grajšovka v Snežniškem pogorju.

4. novembra. Noč je bila temna, mrzla in snežilo je. Šercerjeva brigada, topniški divizion in štab divizije z odsekom skupno 1385 mož, so hodili šest kilometrov osem ur. Ko smo hodili ob dolgi vrsti, smo opazili, da so nekdanji belčki, kjer koli so mogli, sabotirali. Zastajali so in ustavljali posamezne četne kolone. Ko smo jih vprašali, čemu postajajo, so odgovarjali, da je tako odredil štab. Štab ni pa nič vedel. Nekateri so izstopali iz vrste in izginjali med drevjem proti Loškemu potoku, zopet drugi so usmerjali kolone proti Loški dolini.

Domačin, Mlakar Franc, vodja tehnike, je na karti pokazal, kje bi se najlaže pretolkli, seveda pa bi morali prečkati cesto pred dnevom. Poročal je tudi, da patruljira na cesti Babno polje-Prezid-Jermen dol-Loška dolina pet nemških tankov, štirje oklopniki in petnajst velikih motorjev. Nemci so že več dni držijo področje Jermen dol-Babno polico-Bukovico-Babno polje in Prezid.

(Nadaljevanje sledi)